

שער הרביעי שער הבטחון

בבטחון על האלהים יתברך. זה פתח השער:

אמר המחבר מפני שקדם מאמרנו בחיוב קבלת עבודת האלהים ראיתי להביא אחריו מה שהוא צריך יותר מכל הדברים לעובד האלהים ית' והוא הבטחון עליו בכל דבריו בעבור מה שיש בו מן התועלויות הגדולות בענין התורה ובענין העולם ותועלותיו בו בתורתו מהם מנוחת נפשו ובטחונו על אלהיו יתברך כמו שהעבד חייב לבטוח על אדוניו מפני שאם איננו בוטח באלהים בוטח בוולתו ומי שבוטח בזולת ה' מסיר האלהים השגחתו מעליו ומניח אותו ביד מי שבטח עליו ויהיה כמי שנאמר בו (ירמיה נ) כי שתיים רעות עשה עמי אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בארות בארות נשברים ונני' ואמר (תהלים קו) וימירו את כבודם כתבנית שור אוכל עשב ואמר הכתוב (ירמיה יו) ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו ואמר (תהלים מ) אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה אל רהבים ושמי כזב ואמר (ירמיה יו) ארוך הגבר אשר יבטח באדם ושם בשר ורועו ומן ה' יסוד לבו. ואם יבטח על חכמתו ותחבולותיו ובה גופו והשתדלותו יביע לריק ויחלש כחו ותקצר תחבולתו מהשיג חפצו כמ"ש הכתוב (איוב ט) לוכד חכמים בערמם ואמר (קהלת פ) שבת י וראה תחת השמש

מרפא לנפש

אמר המחבר מפני כו' והוא הבטחון עליו יתברך בכל דבריו בכל עניניו: בעבור מה שיש בו ל' בטחון כפי יתברך יש תועלות גדולות כן ענינו הסורה לה לא לומר אם חלש האדם להתקבץ וליתן כדרך הקורס ולהתקבץ נחשדות ויסו נקל לו מתחם בעתותיו יתברך וכן מי שרודף אחר העולם ורואה ליהנות מעו"ש כן גם יסו נקל לו להשיגו כדמיונו בעבוד כמו שמק"ש: כי שתיים רעות וגו' פירש כש"א אם סמרו ויחלש נפשו כל זה יש כאן רעע ופסיון שאותו ענינו שאף מקור מים חיים ללכת אחרי עבודת כוכבים שהיא כבודת של מים מנוכסים ושכרים ומקדים ומימימים נלעגים כדקדקין כפי ה' רעות עכ"ל וסוף ענינו הסיק רעמך ומטובותיך תזכירך ודעי ודאי כי רע ומר עובד אה"י וזה ראינו ש' מכור הטחנות ממנו ומניח אותו נד כו': ויכירו את כבודם וגו' והאמר להשמיע לנו מי ששם כהירו וגו': ולא פנה אל רהבים לפי ענין ל' כבוד הממך כיה כספר משמע שפירשו לאו פשוטו כלל ענין קניני כעו"ש ומאורו נקראים רבנים שכל בשע הכריות פ"ד והבינו סמכות המסמכות לפיכך לנפש בתולדות רביו. וכשעל אה"י פ"ד ומלו מנסוף לעולם ולרבינו וכו' שכן פירוש הספיקוס כמו ורכנס עמל ואון וכן לך הפרסם ורכס רעך ויחלש והכריע מדע: ויש בשר ורועו ופירש ר"י כמו עוזרו ומי' ויחלש: ואמר קהלת שבת

מוב הלבנון פת לחם

שער הרביעי מנוחת נפשו כדבאי יסו לנו שקט ושאנן נצטענו על אלסו ומכאן דכינו שלא יתכן שיהיה לב האדם שקט על לא נצטענו ית' שאם איננו בוטח עליו הוא בוטח בזולתו ית' אם נלמד אחר לו נעזמו דכיינו כהנו ועובד ידו וז' שהוא אחר שהוא בוטח בזולתו יתברך הוא י' מכיר הטחנות וכו': ברוך הגבר כו' בתה"ל מביא ראינו שהוא כבוד ומקובל אלנו ית' והוא מביא ראינו על מה שאמר שהכל בוטח בו ית' הוא נודאי בוטח בזולתו משכור אחר הגבר וכו' שכלל בו אהה שומע לאו שעי' אהר שם ה' מנחמו ולא פנה אל רבנים וכו' הוא אל שם ה' מנחמו נודאי הוא שומע אל רבנים וטעו כז' ואלו' מביא ראינו שהוא רע ומר וקאי בלחור: חכמתו ותחבולותיו ובה גופו והשתדלותו כפי נסוק אל' ותכלת חכס וכו' פרט של מנלות חכמה וגבורה ועוצר ובעת שאם הראשונות שם חכמה וגבורה הם שמים שכן ארבע והם הארבע שמוע ככאן כי בחכמה ויכל האדם לעמיס לבסוף ראינו דבר שהחכמה בה נפשיטתה כמו דרך משל ככל פועי אומנות שבחכמת האומנות אהר לומר ויודע אחס הוא מולתו לנו למעשה ולפעמים לא יגיע האדם השלנו עד שיתגבר האדם בתחבולותיו השלנו וכן בגבורה י' שישג הדבר ככחו ככחו לאעו ויש שמוע צריך להודרו דברך ולהשכלו בו בזה שאם וזהו עז: ייגע לריק פסס הדבר ככמה שמוע כדבאי יסו יגע לריק ואלו' הוא פתח ענין שמוע על שתי מעלות אחת ופתח בהם דכיים והלש כמו ובחכמה כו' שלש חכמות והתכלל בתחבולותיו אע"פ אהר תחבולתו לחור פסס הסיק קראם ולא חסוקו לו להשיג על ידו השלנו: לוכד חכמים כו' זה ראינו על קיפור ככמה ע"י חכמתו והתכלול ע"י העתמה הוא התכלול אהר כן מביא ראינו על קיפור בגבורה ככמה שבו וראה וכו' ולא לגבורים בתלמדה ואלו' מביא חכום ככיים רעו וכו' לפי שמוכלתו בו יתרון הנחמו על בגבורה כככיים שם ככוי כמ רעו וענו

הבטחיות כמו האכילה ושתיה ומשגל: הנאותיהם חולפות וישאר עליו חרפתם ל' בעת רעבונו נפשו לאכילה ושתיה או לביאה האסורה מהמתעב חמותו לא יגיע עדיין חרפת הדבר ולאחר עשה המעשה שהכלה בין אחותו ישכב בתרפתו על חמתו אהר חמ"ש צ"ל ועושה לעה"ב: ומבקש האבית לעצמו שאינו מטעה עצמו בטענות חזות: והפץ בחכמה למענה כו' לשמה ולא להגדיר: יפק ארתנו ישלים ורוענו לדרכי עבודתו וימנו צלדקתו ויודע כישועתו: **בכל** דבריו בכל עניניו צ"ל: ובענין העולם ע"ש"ו ותועלותיו בו בתורתו המועלת שיש נצטענו מן הדאגות בעבור כמותו כאל ית': בושח בזולתו ית' וזולת הקב"ה רק כבוד אהר בוטח שמתכה למנו: ארתי עזבו מים חיים וגו' ר"ל שזנו אה"י הנמשל למקור מים חיים. והטובה היא על שני אופנים אה' שהמים נובעים ממקורם ועד אהר ליה הפסק. כן טוב האלהים לעמו שהוא מקורם ואין לנכותו הפסק והטוב שמתלים מחולתו וזהו למי בורות שהמים באים ממקור אהר ועוד שהם בורות והבדים שהקוב הנמשל למים אינו מקיים בהם מאחר שאלהים הסיק הטחנות מהם: וימירו את כבודם אל המשגח מנוחתם ונכבדו: לוכד חכמים בערמם

שער הבטחון

כי לא לקלים המרוץ ולא לנבורים המלחמה וגו' ואמר (תהלים לד) כפירים רשו ורעבו דורשיה' וגו'. ואם יבמה ברוב עשרו יוסר ממנו וישאר לזולתו כמש"ה (ליוצט ט) עשיר ישכב ולא יאסף עיניו פקה ואיננו ואמר (משלי כג) אל תיגע להעשיר מביניתך חדל ואמר (שם) התעוץ עיניך בו ואיננו וגו' ואמר (ירמיה יז) בחצי ימיו יעזבונו וגו' או תמנע ממנו הנאתו בו כאשר אמר החכם (קהלת ו) ולא ישליטנו האלהים וגו' והיהוה אצלו פקדון ששומר אותו מן הפגעים עד שישכח למי שהוא ראוי לו כמ"ש (שם ב) ולחומא נתן ענין לאסוף ולכנס לתת למוזב לפני האלהים ואמר (ליוצט כז) יכין וצדיק ילבש ובספ נקי יחלוץ. ואפשר שיהיה הממון סיבת רעתו ואבדן נפשו כמ"ה (קהלת ה) יש רעה חולה ראיתי תחת השמש עשיר שמור לבעליו לרעתו. ומהם שהבוטח באלהים יביאנו הבטחתו עליו שלא יעבוד זולתו ושלא יקוה לאיש ולא ייחל לבני אדם ולא יעבדם להתרצות אליהם ולא יחנף להם ולא יסכים עמהם כבלתי עבודת האלהים ולא יפחידהו עינים ולא יירא מהחלוקתם אבל יתפשט מכנדי טובותם וטורח הודאתם וזכות תגמולם ואם יוכיח אותם

מרפא לנפש

וגו' ולא לנבורים המלחמה וגם לא להימים לחם וגם לא לנבונים עשיר : וישאר לזולתו וישאר הממון לזולתו וי"ג וישאר זולתו ר"ל וישאר הוא זולת הממון : אל תהייה לעשיר וגו' וכח שה"ל אלפך מלך חייב לספקר לנפשו אבל להשכר ממשע לחמרים טורחים אותו ע"כ : ויכן וצדיק ילבש ויכן רעו וזיק וילגם והקיים יחלוץ ככסף : ולא יסכים עמהם בבליה ע"ה דברים שסם בלתי עבודת ה' אל יסכים עמם : ולא יפחידהו עינים כלומר מתחת עינים אם הם עשירים או קרובים לבדים לא ייחד מעטתם : ולא יירא מהחלוקתם אלף הם יחלוץ ויתקפו אותו ולא יירא או פירוש קף הם הם יחלוץ עליו חזקתו וקטנותו לא יירא מהם מאחר שנתן לנו כחות כה' ומעיש לו אדם : אבל יתפשט מבגדי מטרות בו' ר"ל הוא רואה ועושה לא ספקנותו אלא יתקן לנביות אלא יביט עלמו מעובדת אחרים ויסיה מחויב להסיר לפיכך ולגמול אותם כמו כלאו מחויב לגמול ועושה טוב עניו ככ"ל בצער כ"ל אלא הוא רולם שפשי יעיט עמו ויודע לו לכוז : ואם יוכיח אותם בו' כיון שאנו נכנס מהם לאנו ממחף אותם כמו שארז' כמותם דף ק"ה מהי דכתיב מלך כמשה ואמר חן ואה"ב הרומות יאסנה הם דומה

שוב הלבנון

בערמם החכמים שרוצים להתחכם בתהולותיהם מבלי כעמון כה' הם נעלים בתהולותיהם להביא עליהם רעה חמה טובה : בפדירה רשו ורעבו גדולי כה ואכזרי לז יחיו רעים ורעדים דורשיה' וגו' כלומר הבורחים כה' : ברוב עושים עשיר ככר ויסיר גיחמו מה' : ששומר איתו מן הפגיעים הוא שומר הממון שלא יגע בו הפחד : אבל יתפשט מבגדי מטרותם ובו' ר"ל דרך מליצה שחיה שחוח מלוכב כמבוטח כמו צדד ועמא וזיק מפני זה לחנוף לבני אדם ולהסכים עמהם במה שהנא נד לנון ה' אלבל הטרופ כה' יכל להפשים ולהכיר בגדי הפזנה שיקבל מבני אדם ולהשליך מעליו טורה ההודאה ביה שמכרה להודות במעשיהם ומה שהוא חייב להם בצבור גמול הטוב שיגמלו לו

פת לחם

ודורשיה' הם הבוטחים בו לא יחסרו כל טוב : אשרי הגבר כה' כחלק מביא ראה העשירי הוא קל הכסדר כמו שאמר עשיר יבב כו' עשירי סוף כו' כלו' שכמה פעמים קרב שאדם שכן ע"י השכר בזה מהר כחאר עשיר וכן לילה אחד עבור ענין רע אם גנבים ב"ל או שרדי לילה או קניו למחלוקת אם ה' וכוונת הכסדר עשירי וכוונת איתנו ואחרי מביא שמה מזוהר מלהחזיק בקנינו ופי פירוש בעלי הדרג שיבטח מלה לעשיר ועל יו"ה יהיה כוונת המחבר לשי הכשרונות שהינה עשירי וכמו שפירושו יוסר ממנו וישאר זולתו ועל קלות הכסדר ממנו היום פקוד עשיר יבב כו' ועל אמרו שיבאר לזולתו ואמר אל תיגע להעשיר שכלות גדולה הוא לאדם זריכה חולה שהוא יגע ואחר יאכל יגיעו : התעוץ עיניך בו' מיד שפטים שיתן ממנו ולא השנית עליו יאבד מתן וסוף דקרה כי שפס ועשה לו כענין ככר יתוף שפטים שפגמים בל מה וצדד בהללו מ"י שריפה אם או שפס מים וכדכ"ה בזה האמר כי ע"י חן כללנו מן שפטים ב"ל ולכך חזר וכבר כפגמי כענין שפטים ששפטים רעות אלה הם כוס מה שאין כוח והנה זו מביא פקוד בחרי יתו וכו' יוסר ע"ה רעו חולי המשיבם כשפטים סבור אבד ממנו והוא נבאר באר אלה חזר כשם כל כעמון כענין בוד"ל ולא יקום עמל הדודויו : או הבטח בו' שפטים שפטים ששוא שוא יבאר תחיש סיחור וכח טבור שהתקן אלוך קו שפעת המנום בלא יוכל להיטות מעשיר כמ"ש ולא ישלענו וכו' וזו היום חללו תחורם פקדון בו' : נתן ענין לאבקה ולבנות יגע הרבה והשדיק נשמן לפני מוציא חן הפסוק שהוא בעמלו אינו נכנס ממנו כלל לזה מביא פסוק ויכן וצדיק וילגם לומר שאינו רק מחזק לצדיק ואינו נכנס ממנו כלל : סבת רעתו ספס רעה אלא רעת חוקו שתגלגל על ידה גם אכזרון נשפו שעי שטורב אחרים ומכסה וכשל וזוה"ל וזשע גדוד כיון כמו שפטי וכסף וזכר ירכב לו וכן לצדן ושכחת את ה' אלהיך : ומכסה שהרבוש בו' שלא יעבוד זולתו הכוונה על עבודה אדם ממש של כל כוונת עובדת אלהים הוא מאד העדר כעמון בו יח' ע"ה ככרם שפטים שאינו שפטיהם בשלמים ושהנה ספול ונקשר לזכוכים לכן יקעו עמלם לעבוד אותם ככדי להשכיח מהם השפע פיעוד מדברי הרמב"ם ז"ל ממונה : וישלך יקוה בו' וישלף יחל לו עמלסם הואת לקותה מן האקראי אחר לא יקום לניח ולא יחול כו' : להתרצות ליהוה לרצון ולחן כשיחיה : ולא יהיה הסוף הוא המתדייק בנשע ממנו שנאמר אומר לרשע לזיק אתה כו' וישלף יככים עמהם בבליה' בו' אלף שאינו יקם כראשון שאינו מזיק כשפטים ר' שהוא מוכר על ידי כעמון ביה הלהתברר בתחנות ולפתחול עמהם וכללות העולם והאבד ממנו ככלתי עבודת האלהים : ולא יפחידהו עינים עשירי רשעתם ו"ה א"ל נדד הסוף אלא יתחד מהם שאל לא יתייף להם להדיק רשעם וישערו וועל כלתי מהתכבדותם עמלם כהוללות המון אמר ה' אלף יירא מהחלוקתם פי' לא יירא הכנס ולהפסיד ויתפשט מבגדי בו' הוא גמול מליצה כלומר יתפשט מרבוי טובותם שפטים אחרים ככרם כדמאמר בעולם ועל פערותו : וארצה הודאתם בו' שעי הפתסם מל עליו טורה סהדאלס ופסכה להם וגם כן הוא מחויב לגמול להם

שער הבטחה

לא יודר בכבודם ואם יכלימם לא יבוש מהם ולא ייפה להם השקר כמ"ש הנביא (ישיע' נ) ה' אלהים יעזר לי על כן לא נבלמתי על כן שמתי פני כחלמיש ואדע כי לא אבוש ואמר (יחזקאל נ) אל תירא מהם ומדבריהם אל תירא ואמר (סג) מדבריהם אל תירא ומפניהם אל תחת ואמר (ימיש ב) אל תירא מפניהם ואמר (סז) אל תחת מפניהם ואמר (יחזקאלג) כשמיר חזק מצוד נתתי מצורך גו'. ומהם שהבוטח באלהים יביאנהו בטחוננו לפנות את לבו מעניני העולם וליחד לבבו לעניני העבודה ויהיה דומה במנוחת נפשו ורוחב לבו ומעוש דאנתו לעניני עולמו לבעל האלכימיא"ה והוא היודע להפך הכסף לזהב והנחשת והבדיל לכסף על ידי חכמה ומעשה ועוד כי הבוטח באלהים יש לו עליו יתרון בעשרה דברים: **תחלתם שבעל הכימיא"ה צריך לדברים מיוחדים למלאכה לא ינסר לו דבר וזולתם ולא ימצאם בכל עת ובכל מקום והבוטח באלהים שרפו מובטח לו מכל סיבה מסיבות העולם כמ"ש הכתוב (דנניס ח) למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יהיה האדם וגו'. כי הסיבות אינן נבצרות ממנו בכל עת ובכל מקום כאשר ידעת מדבר אליהו עם העורבים ועם האשה האלמנה ועונת רצפים וצפחת המים ודבר עובדיהו עם הנביאים שאמר (מלכיס ב יח) ואחביא מנביאי ה' מאה איש חמישים חמישים איש במערה ואכלכלם לחם ומים ואמר (מלכיס לג) כפירים רשע ורעבו ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב ואמר (סג) יראו את ה' קרושיו כי אין מחסור ליראיו. והשני כי בעל הכימיא"ה צריך למעשים ולמלאכות לא ישלם לו הפצו וזולתם ואפשר שימיתוהו דיחם ועשנם *עם התמדת העבודה ואורך היגיעה בהם לילה ויומם. והבוטח באל בבתחה מהנפעים ולבו בטוח ממצאו הרעות וכל אשר יבואנו מאת האלהים יהיה לו לששון ולשמחה ושרפו בא אליו במנוחה והשקט ושלוה כמ"ש (סז כג) בנאות דשא ירביצני על מי מנוחות ינהלני**

מרפא לנפש

דין למנן שאינו נרץ לכולם ועמיד חזק וחס דומה לנכסן שמחור על סכנתו יסרכס עי: ואם יכלימם לו עיני מיש כפואו כשער כשלישי מתי ויכל לנכלס בני אדם: וכמה כר ופעוט דלחגו לפניו עולמו כי עיקר נבולו דעם כח"ס מלמוד סכורו והעבוד סוף שדולג תמיד על החמים ועל סכלכלס סירף יכל לו וע"י מה אכל מי סכונת כס' יתעס דלחגו כוס וירכ דלחגו כעבודתו ית' והוא כמנוחת לבו כמו בעל האלכימיא"ס ועוד כר: **הדלחם** צריך לדברים מיוחדים דסינו טעניות ומטעניות וכלים סלמיים לו למלאכתו וחס לוינס כידו לא ויכל לעשות שום דבר: (*עם התמדת עבודה טענות כסס סמיד ויגע כסס זמן ארוך ויס ולינס ימות ע"י ריחם ועשום): והשלישי

פת לחם

טוב בלוינס דבר שסמול ידו: לא יודר בכבודם לא ייסס מוכר לסוכינס דרך כבוד שלא וז יתפעלו כ"כ ממוכותו ססוף לא יצוט ככלינס: לא ייפה כר' דרך סכונת ססס עויסי ככלים שקר לא ייפס חזונו לנס רק יגנס חזונו: והי אלהים יעזר לי ברת שפתי כמנוח נגד וע"י לא נלמטס כלימי לא סקעתי עשמי לקבל טעות מניס ארס סכלנר לקבל טובס מחנינו סוף נקרא נכלס כמ"ס חין מכלינס דבר כח"ק (סוטקס יח) וכמחמר חז"ל מין דלח"ו דלח"ו דלח"ו ואלמר סלמיני נכלס מהכ ע"כ שמיטי סני כחלמיש כעס סלוקד למוכיחס: ואמר אל תירא מהם נגד שם שחמר ולא יתקדשו עינים: כשמיר חזק מצור סלמיני חוק מן סלכ"ן שכיני סוף כונק סלחן כן נסמי מלחן לעומת מלחם: במנוחת נפשו שקט סרעיוניס נקרא מנוחס כספס ורוחב לב סוף סרפן גרוס סלב ועני דברים חלו שקורים זס כוס שעי' שקט סרעיוניס סלב רתס לקבל חכמס סרנס כמו סלחמר סלחמס וסי נמן כר' ודוחס לבו כר': וביעינינו דאגרו לעניני עולמו שדלחגו כניטינו סופיס סוף מיעוטס ויסיס דומס כעלס אלה לבעל האלכימיא"ס כן סס סלמונות כלחון עריס שבו חכר כמחבר זס כסכר כדלחגו כלחון רוב סמנוס מחולין כח"ל ונלניוין נקראת ג"כ כיוסי"ס ותסס חזונוס זז לפי סרוב סמנון כשטוקקיס לס לביחס מעכרס כעליס כספלנס: צריך לו דברים כר' דסינו חיס סמיס ידועיס וחינס כליס מיוחדים לאומנוס זז ונלחנס לא יגמר סדנר: מכל סיבה כר' כולמר שכל דבר כמנלחח יכול לביח סינס לטרפו כרלון סכורס: איני: כבצרות כמנו חין וממועות ממנו וסוף לטון סלמיס: ואכלכלם לחם כר' סרי סביס עוכידוס סינס לטרף סנניסיס: למעשים ולמלאכות כר' למעלס דיגנר כנחיות סדקריס סנניסיס לנס כר' ועקשו מדנר כנחיות פעולתו ומלחכתו: שימיתוהו ריחם מר ססמיס: והבוטח באל הוא כבבחרה מהנפעים כסווב ולבו כנוח על זמן כעתידי שגל יתאלחס ועס לפי גר' ארס ססוף טובן כמח סכוס אולס לבו יתמד על זמן סמיד מליחס דעס כמחרגש לכר' ר"ל: וכל אשר כר' סוף כח"ק למס סלפניו כר' כר' חל לא יתכן לומר כספוטו ערס חל כח"ק רעס לעולם ככוס מיס לככל כספוטון ססי ססוף סמחיס וסי רק סוף סכור כיוח כר' ית' שגל יתעס לו כר' נלחם עם ססוף לטובחו ח"כ כל אכר' ויחילו ממנו ית' ויקבל כשון שחוס כמחלמיס ח"י ככל מדס ומדס וכר' סני לודק לומר שאין לו פגע ורעס: כמנוח נגד כמחמד כעבוד

טוב הלבנון

והוא חזנה גמולס: ולא ייפס להם השקר כר'ל. ר"ל שגל ידנר כעדינס שקר וייחס מל' הגיון ודבור כמו וייחס חמס (סלמיס כז) וי"צ כה"ל ור"ל שגל יעשה השקר יסי: כשמיר חזק מצור כעדינל חזק המסכר צריס נקרא שמיר ור"ל כמו ששמימר המור כן נסמי מלחן: לדברים מיוחדים למלאכה כמו הכליס והסמיס השייכים למלאכה זז: מרפו מובטח לו מכל סבה וכו' הקב"ס יכול לפרנס חזונו מכל דבר והענין גמולס כעלס: כי הסיבות אינן נבצרות סכונת חין ומנועס: ועונת רצפים וצפחת המים: שימיתוהו ריחם מר ססמיס הממחיס הנלקמים לפעולה זז: עם התמדת העבודה כר'יחן מה שרציר כסמחמד

שער הבטחון

והשלישי כי בעל הכימא"ה אינו מאמין על סודו וזולתו מיראתו על נפשו והבטוח באלהים אינו ירא משום אדם בבטחונו אבל הוא מתפאר בו כמ"ש דוד המלך עליו השלום (ס"ט ט) באלהים בטחתי לא אירא מה יעשה אדם לי . והרביעי כי בעל הכימא"ה אינו נמלט מהזמין מהזהב והכסף הרבה לעת צרכו או שלא יזמין מהם כלום אלא כפי שיספיק לזמן מועט . ואם יזמין ממנו הרבה יהיה כל ימיו מפחד על נפשו שלא יאבד ממנו בעניני סיבות האבדה ולא ישקוט לבו ולא תנוח נפשו מפחדו עליו מהמלך והעם . ואם לא יזמין מהם אלא למלאות מחסורו זמן מועט אפשר שיבצר ממנו המעשה בעת הצורך הגדול אליו מפני המנע סיבות מסיבותיו ממנו . והבטוח באלהים בטחונו חזק באלהיו שימירוף אותו כרצונו בעת שירצה ובמקום שירצה כאשר ימירוף העובר ברחם אמו והאפרוח בתוך הביצה אשר אין בה מקום מפולש להכנס אליו ממנו דבר מחוצה והעוף באויר והדגים במים והנמלה הקטנה עם חלישותה ויבצר המרפץ מהארי עם תקפו בקצת הימים כמ"ש (ס"ג לד) כפירים רשו ורעבו ונו' ואמר (מ"ג י) לא ירעיב ה' נפש צדיק ונו' ואמר (תהלים לו) נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב ועוד הרעו מבקש לחם . והחמישי שבעל הכימא"ה תחת יראה ופחד על מלאכתו מן הגדול ועד הקטן שבעים והבטוח באלהים ייראהו והגדולים ונכבדי בני אדם אף החיות והאבנים מבקשים רצונו כמ"ש כמזמור יושב בדרך עליון (ס"ג א) עד אחריתו ואומר (איוב ה) בשש צרות יצילך ובשבע לא ינע בך עד ברעב פוך ממות עד סוף הענין . והששי שבעל הכימא"ה אינו בטוח מהחליים והמדויים שמערבבין עליו שמחתו בעשרו ואינם מניחין אותו ליהנות ממה שיש לו ולא להתענג במה שהשיגה ידו והבטוח בה' בטוח מן המדויים והחליים אלא על דרך הכפרה או על דרך התמורה במה שכתוב (ישעי' מ) ויעפו נערים וינעו וכחורים כשול יבשלו ואמר (ס"ג) וקוי ה' יחליפו בה ונו' ואמר (תהלים לו) כי זרועות רשעים תשברנה ונו' . והשביעי שבעל הכימא"ה אפשר שלא

מראש לנפש

אינו מאמין על סודו וזולתו ר"ל אינו מאמין לגלות סוד מלאכתו לזולתו לנתיים מתחת ידאיש כלומר אינו מאמין וזולתו על סודו : והרביעי כי אינו נמלט כו' . ר"ל לא ימלט מהחט מפני אלה או שיזמין הכרה לזמן מרובה או לא יזין כן וזין כך הוא דוגמא חמירי או כסותו כו' : והחמישי תחת יראה ופחד . כמו אל טירא ולא סתם ר"ל שהוא מפחד תמיד מתחת מלאכתו שלא יתגלה לנפולטים : והששי כו' אלא על דרך הכפרה או שיבצר עונותיו מדויים כנאלים עליו : או עניני התמורה עליו : אל אכנס כדי לנתינו לנתינו

טוב הלבנון

להתמיד עבודתו : אינו מאמין על סודו ומחיל לגלות מסקו לזוים איש שלא יקרוה עוה המלך על מסקו ביופיים : אינו נמלט וכו' כלו' ממ"כאו שיזמין הכרה או שלא יזמין לא תנוח נפשו : מהמלך והעם שיהקרו לחזיו מלך יגיע לו קיבוץ הסך הממון הזה : שיבצר ממנו המעשה שימנע ממנו מלאכתו : והעוף באויר מקום ריק ממומה וכן הדג במים : תחת יראה מל' אל יחילוף ואל תחט : מבקשים רצונו כלו' אינם מייחסים אותו : ע"ד הכפרה שיספדו בהם עמומים : או ע"ד התמורה להכניס נפשו שכלו בעוה"כ : כי זרועות רשעים תשברנה הכוונתם על זרועם ומעשה ידם . ה' יבצר זרועם ויפית מעשיהם : ברעב

פת לחם

לפגודת והסקט נגד סיגים שהיא מערדת הכעוטים : אינו מאמין בו' מפני שהוא ירא שיגלה על ידו הנחנק כהרל אית לים ואחר שאינו מנצל סודו אין לו כוזר ריע ויועין רק הוא דוד ודואר קוטיה שפטי וכו' : לא אירא מלגלות בעמוני כי נעטב אדם לי על בעמוני : אינו נמלט כלו' ללוצר אינו נמלט מתחת מסקי אלה אם שיזמין וכו' או שלא יזמין וכו' : ופחדו עליו מהמלך שלא יקמו ממנו סמך וזלא יגלו ממנו תמון כעס ותסיה ומומחה לריון וזכר כסטר כענין רע : שיבצר ממנו המעשה שלא יוכל לנשות מלכותו : סיבה מסיבורה שהחומר הכולל הוא נודאוי סיבה אחת מסיבות מלאכתו : והעוף שפס סיות עיקר משכנו בלוד ואיני מרגל בלחך לתוך חלר בקסם סרף ופעל"כ ית' מומוני לו ערסו כפיריים רשו בו' ובספק לו ירעיב לו וכו' ואחר נפר סיטי וכי לחיים שלא לנד לריון כעלמו בעוה כבומתם אלו כי גם יתמוד כ"ס וכומו לנרועו לחזיו : תחת יראה ופחד חלר לשון קחת כלו' כ' ספירלה פחד ממומחה עליו וסוח תמון תפחיתם כמו שאמר וסורל לא יעלה עליו ושמעתי מנקדים ספיר"ל לריו

וזומרים שהוא מלשון אל טירא ואל תחת וסכל ופלט שיסס : מן המלך כו' שכרי פחדו טוב אם וודע עפיו למלך או שדע לחלר כעס שכרי ע"י הסודות לחלר כעס וידע גם לנאטיים ולמלך : ההלאים והכרבים מלאים הם שפטיים מונג הלוים ומתלושים אח גונו ומחולה סוח מנוע בין כתיים וסמות ומדוב נקדל דבר מכאובי כמו פלע ומכורס נכאבים הכתיים או כתיים כתיים ר"ל : אלא ע"ד הכפרה לכתוב עון : ע"ד התמורה להחליף עולם עומד בעולם עובר כמו שגאלנו כרטיני הקדוש יריא כריס קבלנו על עמנו וקוטיס ומלה תמורס סוכלה עוד כוונת אחת שסקביס מתחיל כרעס כרואים לכה חיו על דבר ביטולו סדיק שפיי יסרוי סדור מתכספ סבינורס ומתנעלה כמו ביחולקס סגמלר וסכנת על דרך וסכנת פון כריס סודל וכו' גם כרטיני הקדוש אמרו שכל מעך זמן יאורו לא כפילס עוכרס כו' וכוס סכרס מתכנס עמוסיז ונמלח שגלה ספטרס סוכלה שפי סכוונת ומלונסס אחד : וייעפו נערים ונכסך יחלפו כס וזס נגד מלאים ספחליסס ונגד סדורס כרל ספוק זרועם

יגיע אל מזונו כמה שיש אצלו מן הזוב והכסף מפני שלא יהיה האוכל נמצא בעירו בקצת העתים כמה שנאמר (יחזקל נ) כספים בחצות ישליכו ואמר (פניה ח) גם כספים גם זהבם לא יוכל להצילם. והבטוח בה' לא יבצר ממנו מזונו בכל עת ובכל מקום עד סוף ימיו כמ"ש (חזק' ד) ברעב פדך מסות ונו' ואמר (פניה יג) ה' רועי לא אחסר ונו' ואמר (סג נ) לא יבשו בעת רעה ובימי רעבון ישבעו. והשמיני שבעל הכימא"ה איננו מתעכב בשום מקום מיראתו שמה יתגלה סודו והבוטח באלהים כבטחה בארצו ובמנחת נפש במקומו כמ"ש (סג) בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה ואמר (סג) צדיקים יידשו ארץ וישכנו לעד עליה. והתשיעי שבעל הכימא"ה לא תלוונו הרמיה (כ"א) הכימא"ה) שלו באחריתו ולא ישיג בה זולת הבמהון מן *הריש והצורך לכני אדם והבוטח בה' ילוונו (גל) כמה במחוננו בעוה"ז ולעוה"ב כמ"ש (גל נג) והבוטח בה' חסד יסוכבנו ואמר (סג) מה רב טובך אשר צפנת ליראריך ונו'. והעשירי שבעל הכימא"ה אם יענינו תהיה סיבת מותו מפני שמה שהוא משתהל ומטרח בו הפך הנהגת העולם ומנהיג הכל ישליט עליו מי ששימיתו כשאינו יודע להעלים את סודו. והבוטח בה' כאשר יודע במחוננו יגדל בעיני הבריות ויכבדוהו ב"א ויתכרכו בקרבתו ובראייתו ויהיה גורם לתקנת עירו ולדחות הפגעים מעל אנשי מקומו כמ"ש (משלי י) צדיק יסוד עולם ובענין לוב בצווער. ומתעלת הבמהון בה' בענין התורה כי הבוטח בה' אם הוא בעל מסון ימהר להוציא חובות האלהים וחובות בני אדם ממזונו כפי הצדה רוח נדיבה ואם

מרפא לנפש

יורם כמו שהתבאר נהבנון כ"ז ע"ש: (הריש דנות שלא יגדל לזאתים). והעשירי אם יודע ענינו ר"ל אם נתגלה עינו כז' : ובהיג' בה ככאיו יודע להעלים את סודו הוא ע"ד מה שהמרו חז"ל ג' יבכים מזוכינן ענותו של אדם כז' הכי לנפח אם חינו עומד במקום סכנה ויכל לנפח את עיניו לא נפגע ומנו לנפגע מעונו אבל אם התגלה למי שהתחילן מן כוח בטוח רמיה כ"ז יסובל להעלים את סודו עדיין לא נפגע ומנו ואפשר שיעל עוד ויארץ כרמייה כמו כל עושה פולח אצל ככאיו יודע להעלים את סודו אז יתא כלל מוכ מקום נגבות חוכו כד שמעתי ממר"ל וינין כ"ס' שומר אמונים כדריס אלנה. וזמ' ראשית שמהם סכל כ' ר"ל כ"ס ויתבצר כ"סו מנסיג הכל משליט עליו שלא יוכל להעלים את סודו כדי שיהיופכו כי כ"א ק"ל ו' מן כמתהו אבל כל זמן שאין ס' מן כמתהו עדיין ויכל להעלים מן כבינות סודו וכן ס' ה"ג ועוד שמעתי שמהם סכל ק"ל על שיעט סמדינו שהוא שגוע עליו כ' הסוכר יגמר: והבוטח בה' כאשר יתגלה נשואנו כז' ויתכרכו בקרבתו ונרלייתו כל

שוב אל הבגון

ברעב פדך והיינו צלל עם אחי' צמת רעבון : ואמר ה' רועי לא אחסר וגו' והיינו צלל מקום שכל מקום דומה לפנינו כנאות דשא ומי ממזות בהשגחה ה' עליו וכמו שמהיים הסמוך : לא יבאשו בעת רעה מבזל רחיה שלא יכלמו כל מבקשיו והגולים בו כבטוחו כצ"ע : יתגלה סודו יתגלה זיומו מן האוכריים אחר מעשיו יום יום יום : כמו הריש מן האוכריים כצ"ע גדול במחוננו וכו' יקבל שחר על כפותיו בה' לנה"כ כי הכמתון הוא מלוה גדולה וכמה"ה והאמין בה' וימשכה בו זדקת : אם יודע ענינו שיהיה נדע לריבס : ומנהיג הכל מקל ושלסון : ולדחות הפגעים וכו' מגין עליהם בפני התועמיות : בענין לוב בצווער שהמלאך לא הפך העיר טערר כשבזל לוב האמלם שמה : להוציא חובות האלהים להוסיף ממון כהדור מלוה כשי יכלמו : וחובות בני אדם כמו זדקת ומעשיות

זרעות רשעים וכו' ויפאל דקרא וסומן זדקיס ס' : ברעב פדך כמות ולפי שאפשר לומר שאף שלא ימות כדעב אמנם ע"ס ויפתקמו ויעבר לו לכן כתיב סוה ס' כונו לא לחסר ולפי שאפשר לומר שזה דמזכר נזמן כשזו לכן כתיב סמוך ודומי כעבון יבטעו : שמה יתגלה סודו שמתעכב מקל זמן במקום אחד סתירו ענין מנו ולבינו יתקף ויהי כי תרבו לו שם סימיו ויפקר צימלת מור' והימט אף כנס אשתך היא וכו' : כשזה בה' ב' שכן ארץ כ' כי כבי סבטוטח כ"י טוקן נארנו : והבוטח בה' חסד יסוכבנו וישאל דקרא ריטס מלאוכיס לרעע ונדוליי עיקר הסיכונס בעולם ככזה כסריז לא סוה"ק אהלא כי יש כשעים שמגיע אליהם כ' וע"כ גם סהקיל סכונס לעוה"ב גם לנפון וצובנו מורס ע"כ לומר שמכל לדיו סוה מסוכב כחמד מלך עוה"ז ומזד פשוט"כ ולפי שאפשר לומר שהכונס סהקוק ז"ל זק לנגן עליו עמוס סימוניט שם לרשעים לוב הכיח סמוך זמן ס' כד מוכן : מה רב טובך בה' ויפאל דקרא פעלת לחוסים קד סס כעלי סכמתון : אם יודע ענינו כז' למעלת דיבר כבחינת סודו אמיד מן יודע ובלון מזריכ אלוה כאלת יודע ענינו סריכ סחילתו זלם סוכת זמון : היפך הנהגת העולם לזו שהוא לרמס גדולס כסרי סכסכונס כככס והסכ' ע"כ הסומות כוללת חיינה ספוך עמיט כספון סממוס נלחט והמיס לרס כגורית ססס כ"ס ולחננס קח למתחיל עמיס ונכלמת לל ימלא כחמד כסוה כח כדריכ כסוה סאוה ססוף אליו למתחיל כעין : כשליש עוליו כ' כשאינו יודע בו מירוש ססיז זמון לו איה ס' וכאט סלשיל ככסוף ויזמון לו אותו סלשיל כעס גלא יויה יודע להעלים סודו כולומר שלא ימלא חנן לעוליו : יגדל בעיני הבריות כלנס ויכבדוהו בני אדם כחלוקת כידוד כעולם : ויתכרכו בו ויתסללו בו מי שזכ סתקרכו אליו אז אשי רק נרלוסו כגם סלשיל רב סטא סלו דמהילת' סוה דמהילת' לרבי מחלוונס ג"כ יתכן סכסכונס לנפון כריכס ככמתחיל כחמד' ויל עוב לדיו עוב לנכנו גם כחלוני כומו סלשיל מנרלייה עובס כ' כל כדואס אותו כ' וכולסאון עיקר : להתברר אנשי עירו לתקן סוה כדריס מוסיס ומזמינס כמו סיקר ארנט כ"י וכן אף מה כהיר' וכן עמיס לנפון ככוסון : ולדחות הפגעים כז' סוה סכרת כרס : וצדיק יסוד עולם כרי ספכעולם עומד על חיקונו סוכוב כוכוס וזה כ"כ סחיקון ונענין לזמן לומר שגילו סהסכסו ככסתלה וזה ענד מה שאמר ולחמות סכסינס : מענין החזרה מענין קיום מלוה סתורס : וחבבות האלהים כסס הכלות כענין אדם לתקוס ככריכוס למפון כמו ספילין ליעה ועונג סכח ודמוס וחזות בני אדם לכה"ל העמיס והלכינס ערומים וזמינס : בכפף קודס

שער הבטחון

איננו בעל ממון יראה כי חסרון הממון טובה מטובות המקום עליו מפני שנסתלק מעליו החובות שהוא חייב בהם לאלהים ולבני אדם בעבורו ומיעוט מרדת לבו בשמירתו והנהגתו כמו שנאמר על אחד מן החסידים שהיה אומר המקום יצילני מפוזר הנפש אמרו לו מה הוא פוזר הנפש אמר שיהיה לי ממון בראש כל נהר ובראש כל קריה והוא מה שאמרו ז"ל מרבה נכסים מרבה דאגה ואמרו איזהו עשיר השמח בחלקו . ומהם כי הבוטח בה' לא ימנענו רב הממון מבטחו בה' מפני שאיננו סומך על הממון והוא בעיניו כפקדון צווה להשתמש בו על פנים מיוחדים ובענינים מיוחדים *לזמן קצוב ואם יתמיד קצובו אצלו לא יבעש בעבורו ולא יחזור שובתו למי שצווה לתת לו ממנו ולא יבקש עליו גמול הודאה ושבח אבל הוא מודה לבוראו יתברך אשר שמהו סיבה לטובתו . ואם יאבד הממון ממנו לא ידאג ולא יאבל לחסרונו אך הוא מודה לאלהיו בקחתו פקדונו מאתו באשר הודה בנתינתו לו וישמח בחלקו ואיננו מבקש חיזק וזולתו ולא יחמוד אדם בממונו כמ"ש החכם (ס"ג) צדיק אוכל לשובע נפשו :

אך תועלת הבטחון בעולם מהם מנוחת הלב מן הדאגות העולמיות והשלחה מנגד הנפש וצידה לחסרון תאוהיה הגופיות והוא בהשקט ובבטחה ובשלחה בעולם הזה כמו שכתוב (י"ט"ג) ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו ואמר (ס"ג) והיה

מפתח לנפש

מי שיהיה נדיק ויפקדון אלנו מהתנדב כמו שגודע מעטיו תוב קבלה פט רבו כרגל ובטחה ושיין נספר חבל לאנרס נהם שלמר וזקוק יסוד עולם וחברו חזק כל העולם חיון כביל מינה נטי ויחלל כוס נמלא בנמלה רכס : ואם איננו בעל ממון יראה כי ר"ל יראה וישם ז"ל לנו כי כיו : מפוזר הנפש בהחמור הממון בראש כל נהר וכו' מחסור ומחשבה הנפש ללחונ סמך על כל המקומות סהלא וסדלקות מוחלף לח סהלא מעו"כ ומעו"כ : ומתח כי הבוטח בה' כו' מבטחו בה' כי אין נסמחו על הממון שיש לו רק עיקר נחמונו על ס' : צוה להשתמש בו ר"ל כמי שחזק מזהם וששם נפקדון לחמיס טעמיהם בו קצן וזק *לזמן קצוב ר"ל כי הוא נלגג בתור עולם) : ולא יבעש בעבורו ע"ד וישמן וסורו ויעט : למי שצווה לתת לו ממנו ר"ל למי שזק שיש לתת מסונו רסונו לפני ולפניהו כי רק הוא מודה לספ"י אשר שאלו אשוערופוס על הענינים כמ"ס חל תגול דל כי דל הוא שאלו כסור רק שיש לו נן שאלו גדל ואלס טעמיו ומה טעמס חס סיס לספ"י א"כ למה תגול חל חל שצדק וזלכן חלמו ספ"ס ד"כ שהזקק סמעולס סמלול ממיהם טעונו שאין סטוק וסמקנל ודועין זה חל זה ע"ש : ואיננו מבקש חיזק וזולתו שיש לסמך

אך תועלת הבטחון בעולם ר"ל לעבור ספ"ל : מהם מנוחת הלב בו' ומהם מנוחת נפש מלכת בדרכים כחוקים . ר"ל נבקש פרנסתו במקומות סרוקיס מחד מעידו ססול כוודלי מחמת טעוט נסמחו כה' ית' כמו שאלמו לפרוס כוס חכל

טוב הלבנון

וגמילות חסדים : שהוא חייב בה ואפשר שהיה נעש חס לא יתן ממונו כפי מה דבשי למעמד : מפוזר הנפש שחשפור נפשו ומחשבותיו יסוטסו על הדינה מקומות מפוזרות : בראש כל נהר כספיותם טעמים : על פנים מיוחדים יטח וליתן בהם חלומות : ובענינים מיוחדים להלוט לעני צעק דחוק ופעמות כהס דקוק : לזמן קצוב לפי הזמן אשר הוא צריך שיהיה שליח בפזור הממון אשר השליחו ה' עליו לעשות ממנו טוב צעמיו : ולא יבקש עליו גמול הודאה אע"פ שהיה המקבל ממנו טובה והל' שצדק לעמולו ולהודות עליה אמש"כ הוא חל יבקש זה : סבה לשוברתו שליח להסיב לחסרים : החק וזולתו שייק ממון לפוס חיש להלחטו : ולא יחמוד אדם בממונו כנ"י שלח יחמוד ממון שום חדס : מברנדו השכל

פת לחם

על קיומה הוא חסן ומשוקק אליה ולאמר מהי פתח ליה כי' ורוב נדיבס הוא כשתת קיומה : בשמירתו והנהגתו אך לשמור ואף וזקן להכנס בו גמוימי וסולאקו : בראש כל נהר סססוריס סגדולס ממנוס וכחורס נמלא כרסל כל נהר רסיונו ככל נמל ונמל מהסרות סגדולס אשר סס חיות וסלכון ונמלא ג'כ בכל קיום סססיונות סגדולס רכות סמכרולת וקרא למקומות סססויות רש : כי הבוטח בה' לא ימנענו כח סמלולס חולח סמכס על קויד חחד וסול קיום כמכל חחד סמלול רסיונו מכל סססעון כמו סססעון כסכות חוללו סגדולס כי ככיר מללס ודו ורינו נקד חלוו הוא יסיר נסמחו ממנו וסחסי חס חדק קוט חחר לככות חוללו ונעלא לנו ככלוך וסוכ כסעוטו : צוה להשתמש בו' סמלול' כקדוץ כמו וזלדנו טוס כה' : על פנים מיוחדים חלומים עומדים רסיונו סקון נחמונו יסיס מלדו ססיר ונל כוסור כמו סולח רנית וסמס : ובענינים מיוחדים רסיונו טוך ססכרמי ודקס ויח : לזמן קצוב שלח וסכרן סמלול כלככו סטוק לו נעולס רק לזמן קצוב : לא יבעש בו' לא יסיה ממי שחמר עליס וסכס וסכס ירכס וכי ויס נלכד וכי : ולא יבור ורברו ססכין למי שחלחט הוא חסוק וכי רסיונו לכל אשר כסס יסרלל יכונס ולא יזכר סינו וזכיס כלכ סיסח דסמו מעוטונו ססוכי ככדי שלח ויס לבו כוס : ולא יבקש בו' יסיר ס"ס שלח ויבק מסי סעמלוס לו סמונו חסולו חסול סקל רסיונו לח חל סודלס ולסמנו ע"י : אשר שמרו סיביה סיכיס סול ססכיס לכות סליס סכול שקיבל ממנו : לא ידאג בו' סדלסו סול חסונו סול כצער וסכלל ס"י סרלס חלוטת סולת סתפעל סמכרין סדכר סעגדר ממנו : וישמח בחלקו סול דככ כעסי עלמו ססכנות סול סמח נתקלו חס מעט לו סרלכס : ואינו מבקש בו' שמי שאליו מסלקו חלקו סול שולף סמך סס וזולתו וסלכו כעס סכניס חס לשונו וכל אשר כיד וזולתו כללו סללס מסס ולכן סתקלסיס כסס סמחיס ססוקס : ולא יחמוד אדם בממונו כסמחון יחמוד חדס כלומר חידל חדס סכיס סול רסיונו קצוב לו חוללו לו כנ"י כדכ סכמויס סמחוריס מי ינו ויסיס סלוי קרוב וסול חסרי חסונו ולא מעט לו סמך עמוק רק כשכיל ממונו ס"י : צדיק אוכל בו' סול סמחיס כחוק וסכל סמך וסלכו נפשו ולא לשובע נטט : וזעלת הבטחון בעולם פ"י כסוכיס עסד סוס דיכר סמחולעל נענין ססורס שילסו כסמחון מכל מרדל ודלסס ככדי סיכיס לבו סויו כקרקס ועכודס וסכסיו מריר כסחיסת סחועלל נעוסי' לכו : ברוך הגבר כי ותייה ה' כי ססכל מודס סיחלל סחועלל סכענון

שער הבטחון

כעין שתול על סים ועל יובל ישלח שרשיו ונ'. ומהם מנוחת הנפש מלכת בדרכים הרחוקים אשר היא מכלה הנופות וממהרת השלמת ימי החיים כמ"ש (מפליס קנ) ענה בדרך כחי קצר ימי . ונאמר על אחד מן הפרושים כי הלך אל ארץ רחוקה לבקש המרף בתחלת פרישותו ופגע אדם א' מעובדי כוכבים בעיר אשר הלך אליה אמר לו הפרוש כמה אתם בתכלית העורון ומעוט ההכנה בעבודתכם לכוכבים . אמר לו האמושי ומה אתה עובד אמר ליה הפרוש אני עובד הבורא היכול המכלכל האחד הממריץ אשר אין כמוהו אמר לו האמושי פעלך שוטר את דבריך אמר ליה הפרוש והיאך אמר לו אילו היה מה שאמרת אמת היה ממריץך בעירך כמו שהמריץך הנה ולא היית שורה לכבוד אל וארץ רחוקה כזאת ונפסקה מענת הפרוש ושב לארצו וקבל הפרישות מן העת ההיא ולא יצא מעירו אח"כ . ומהם מנוחת הנפש והנוף מן המעשים הקשים והמלאכות המינעות את הנופות ועווב עבודת המלכים וחקיהם וחמוס אנשיהם . והכוחמה בה' הוא תובע מסיבות המרף מה שיש בו יותר מנוחה לנפשו ושם טוב לו ופנאי ללבו ומה שהוא מסיק יותר לחובות תורתו עם יותר אמונתו כי הסיבה לא הוסיף לו בחוקו ולא תחמרהו ממנו מאומה אלא בגזרת האלהים ית' כמ"ש (שם עה) כי לא מוצא וממערב ולא ממדבר הרים כי אלהים שופט זה ישפיל זה ירים ואמר (שם כז) בנאות דשא ירביצני על פי מנוחות ינהלני . ומהם מיעוט צער

פת לחם

טוב הלבנון

בשחמון טוב כוננ' : והיה כוננ' כי וסיפא דקרא ולא ילחש כי יבא חוס וכו' ונשנת נלווה לא ידלג כו' : מכלה הנופות ממנת הטנוס כתיבתי וישויו כפלוהיס מוג סוף ולחמו כולך ומכר על כלותו וינת חייו כגלמים מס : בתחלת פרישותו עוד לא סורגל נשיבת אוחלוס וסכנגל גשח את גלו לנשיאו לנדך : בתכלית העורון ומיעוט ההבנה שיד סכנו כי שחס רעות וכו' חותי עובד מקור מים חיים לעובד לס וכו' לא כרעה ככאנוגה אמר בתחלת סעורון שסס עזרי לב כנורא האמת ית' אשר לא ידעוהו וכסמו לא קראו ועל שחס עובדים כפלוים סכנוהו כסס לכוכבים ומולות אמר מיעוט סכנגס שאינם מבינים סכנג על גוריו שאף שאלמה סס משפשים לום סעולם אולם לא מידס עובס כי סס בירו ית' בגדון וכו' לכן לא ידעו ולא ישחיחו וגס כסין אין אהס : היבור המכלכל האי' הממריץ פגע ארנעס תמריס לכלול נקאר יתרון סכורא ית' כסעוהו לבנורא על סכו' לא סכנגיל בין קארס לחול סכורא סכורא ית' היכולס בידו משתיכ כפעולם ככוכבים ומולות שאינה ביכולתס כי אס על פי ויכולתו ית' וילזנו כיל'. כנלה כעל חכמים מלשון שסס ובמי בסיס לא יכלנלוג מתיכיס ככוכבים ומולות שסס כנוליס ככחו ורימס כוכלים . כג' . סכורא ית' אחר והכוכבים ומולות סס רביס ומולוקיס כנפע כנמכר לסס והמנשיעי דבר זו וזס דבר אחר ומס כרית לעבוד אלו ולס אס וזלו . כר' . סכורא ית' סמטריץ עקף לכל בריוס כסנגחמו סענלס לחת ביחוד לרעס חוקין כמ"ל' ומנשיעי לכל פי רזון משתיכ סכוכים ומולות שאף סכנשעמ כחס תוליס סלרן יבולה ועין כסדס יתן פניו אולם לא יעריפו לתיס איס חוקין סרלויו לו עקף כיו סכורא פקודו לרעס כמ"ס סכריפלו לחס חוקין : אשר אין ככמהו סכאכרעס דברים כנוליס סלרס אהס ית' מובדל כסנגחמו מכל זולתו ויכר שאין כמחוי : ובכספס שעתה ספדש שכל ארץ וקנל ספרישותו מלרזס סמוריס ספקו סעולם : מנוחת הנפש והנוף בו' שעי' ביהושע עיר יוגע כקושי ענודס סענס מרנשס ואוננה וקלס כדכר : מן המעשים הקשים בו' כי יגע מעשים ארדס עכס כלי יגע וליחוסו וסל"כ אס קייס עליו ממתנס סלריפין עין וסכנונותו כר כעקל עוליס סלפסד כמו מלכתס סלור וסכקחה ומלכסס ספוחי חוקס ומלכמה ככרופלס כחלמיס קרמיס כעכל אלו כספס מנרדס ומתקכס כעס זוס אחר גנד ומתוס כנגס ועל מנוחת סגוף אחר ובמלכחוס כמנומות כס רזס כמלכחוס כמו מולוס עמיס מן כיער וחנני ארסיס מן סכר : דעות עבודת בו' של ידו כסחמון לא יסיס כנגל כול' ולא יהקע עמלו לסיות מנומדי סמלכיס שפלי שחמללס גדולה ועבדחיס קסס ומכוכיס סלריו סכריפלו דיסינו מוכסרס לא יגע סמטריס קמי סמטריס דוגמח מלכותת דקודס כממרו איל' מרדקדיקס עין סקרינו כחוס סכרעס : הוה הרובע בו' כוה דורס ומתקס בין כל סכיוות סמכוכיס סלרף לגני זלחס כענכס סעולם דסינו כל מיס אונמינות ומיס מכס ומתן כוה כזר לעמלו סוכס טיב כס ויחר מנוחס כו' : ושס טוב לו לסי טיב מלככות סכארס עולו כסס לעול ככתב סכר דרנס ע כמו שחמרו חזיל סמטריס רזכס ונליגס ככר סנכנמיס כו' וינון לרזס סלרסחן ססיס : ופנאי ללבב כחממרו זיל' לעולס ילמד ארס אס עני' מלככס נקיס וקלס שישל כולו כנתי ערוד כס ווחס עמנתה כענכס שחמרו לעלס : ומה שרורא כמייק בו' שיולג ויחר לוסינו מכה אל כסועל רזכוכס סוכירס דרך מל' מו' סלומנונו עובד ארדס או סכור דר ככפר איננו יכול לספנלל חירי ככל יוס כמנין עכרס וסכורסי אין מלגוויס נקיס סלפסל עכרכה כיוזכ כוס ע' שחמרו חזיל על ויסי ריפיון סכס כעלי זרון כועלי נדות וכנימס איניס סלכס ונעלי ככירוס כעסי זיל' : עכס יחר אכרונתו בו' כלימור סכל או כל על ידי תרון לחמותו סכורא חמיוני מלח סכרעניס לא חוקף וכו' אס סחיס סכמונכס סמטריכות לפי דעס חמיוניס וכן כספל לא כנרע וכן חמרו חזיל (סוף קדוקין) שאין עשירי מן האמונות וכו' : פי' לא בו' ולא כמבורג הריס בו' כוונתו על דרך דרש חזיל כעקוב זס שחמרו כס ביסיס כממקכר כס כריס כמנשעמ חון מזה סכורא לנן סכרומונות שאין סלרס סמכרוס כעובד עי' סמכרו כרזקוס רחוקוס לנרות ולנעכר או לדרך מדיכרות וכפו' כי ארסיס שופט זוס וסיקיל ווס יריכ וכו' חס סלמג אלא כנריס סכורא ית' : בגזרות דשא כו' בו' מנוחות בו' וזס לריחס סקכסיס חסן סענרנו וילאו כייסל לנרעס ביכולנו לחיות

שיהיה לנו ומחמנו הולכים ושנים בעומלת בנקת הסמון : כעין שתול על סים ששמיאל מים גדלו : חסור וזממרו . כן האדם שתול על מי שגמחתו ית' : בתחלת פרישותו כעס כשנעה פרנס : האמונושי הוא סס מי שעובד ע" : הממריץ המפגנס : הוא טובע מל' מסכע כמכע כממיס . וי"ל טובע , ולשו ככון : ופנאי ללבב שאינו לריך להטוב מחשבתו כעסקי עוה"ל אלה מעט : שהוא מסיק יותר משאר לו זמן שלבו בני ממרדע עוה"ל משין כחורונו ודרכי אמונתו : כפי הסיבה לא חוסף ר"ל אינו לריך לדאוג ממקרייט והסכות הממרגשים ונאים כי מחחר שלבו ככון כמות בה' שממועה רעע לא יירל ונשנח צורם

שער הבטחון

נפשו במסחר אם יתעכב אצלו או פרקמטיא או אם לא יוכל לגבות חיובו או אם יפגעו חולי בנופו מפני שהוא יודע כי הבורא יתברך מתקן עניניו יותר ממנו ובוחר לו טוב יותר ממה שהוא בוחר לעצמו כמ"ש (סו סו) אך לאלהים דומי נפשי כי מסנו תקותי. ומהם שמחתו בכל ענין שיעתיקהו אליו ואם יהיה כנגד טבעו מפני בטחונו באלהים שלא יעשה לו אלא הטוב לו בכל ענין כאשר תעשה האם החומלת לבנה ברחיצתו וחתולו וקשירתו והרתתו על כרחו כמ"ש דוד ע"ה (סו קלא) אם לא שויתי ודומסתי נפשי כנמול עלי אמו כנמול עלי נפשי. וכיון שבארתי מתועלות הבטחון באלהים והנאותיו בתורה ובעולם מה שנזדמן לי אבאר עתה מענין הבטחון ד' דברים. אחד מהם מה הוא הבטחון. והשני בסבות הבטחון על הברואים. והשלישי בבאור ההקדמות אשר בעודם יתחייבו הבטחון באלהים וחיוב העסק במיבות. והרביעי בבאור הדברים אשר בהם יהיה הבטחון וחיוב שכחו ונגותו בהם. והחמישי בהפריש שיש בין עסק הבטחון באלהים כסבות המרף ובין עסק מי שאינו כומח באלהים בהם. והששי בבאור אופני חיוב נגות דעת האומרים באריכות התאות בעולם *ומיחלים נפשותם בקבלת עבודת האלהים כשיגיעו לחפצם בו הם בעלי המשכנות. והשביעי במספדי הבטחון באלהים וכל מה שצריך לדבר בענין הבטחון ולקצר בחלקיו :

פרק א אך מהות הבטחון הוא מנותת נפש הבוטח ושיהיה לבו סמוך על מי שבטח עליו שיעשה הטוב והגבון לו בענין אשר יבטח עליו כפי יכלתו ודעתו

מרפא לנפש

כלל זה עולם כמסגנו נוסף : במסחר אם יתעכב אצלו כמורה שאינו יכול למכרס מכרס : או פרקמטיא שסתחיל במריא ואינו יוכל לגמור וכל זה אינו מעבר ודואל עליו : בסבות הבטחון על הברואים וכמו שיתבאר בפי' ד"ל אם יתחילו לחון מדות חסד עם אשילו נלמד גם כי טוב ראינו לבטוח בו כמו שיתבאר גם : וחיוב שבחו וגבורתו בהם כי יש מהבטחון שיזוכה האדם חסד נוסף כפי דרכיו נפשי נפשו ונפשו ויש מהבטחון שהוא נגלה לבטוח על ה' וישנו חסד נוסף כפי חסד כתיבתו ביד האדם או שבעת שאלו הוא לגמול קונ כמשה' או כעולם כלל מתמתט מעשיו כמו שיתבאר כל זה נפישות מלק סוין ומח"ס ע"פ : והששי בבאור אופני חיוב נגות דעת ה' אך ראינו לגנות דעת כמשה'ם שאריכו תאוהם בעולם ואחר כך יתחילו לפרוע מנות ס' ולעגור עבודתו וחסד כפי בעלי משכנות שמתל רואים לקח משכנ מהלל יתבדך וחמ"ס רואים לשלמו כעבדו כמו שיתבאר סוף' שיתבאר פני עשומם משבע טים יתרים ע"פ : ("ואם נבא תלמוד מתמתט כפי ממשט שאריכו ימים כמול לך י' הכס סרכל בלמות שיגיעו להללם בו אלל מח מייחס מלרות כפי אומרים) :

פרק ב אך מהות הבטחון מה הוא כענין ולומר שהוא מנותת הטעם בו' : ודעתו במה שמשק שובתו וגם מי שנוטחין

פוב הלבונו	פת לחם
------------	--------

לחות עמם מנוחה וסוף ית' יגמור נעדם : ואם יהיה כנגד טבעו וחק שיחיה נגד טבעו : והתחלתו הוא סליפות כמלשון אותו כמקצועי שבתן וסוף מל' כמנון והמתל לל הותלת (ויחוקל טו) : וקשירתו שאתר סליפות כורכין אותו כלעוט רחנח מלחטו ועד רגליו וכסחוף רואה סוף מחיר קשר וז"ל והכרתו : שיהיו ודומסתי שויתי כמתחוקתי וכתפקתי על גברי כמו שויתי עד כוקר (בשפיס לח) : ודומסתי מקיחי ויתחילו אליו ימי וזה מפני שאלו יודע טעמי סוף אללו ית' כנמול עלי אמו בו' : במתועלת הבטחון והנאותיו פועלת מה שהוא מועיל לרחות ממנו כרעות וקנות לבו למורס ועבודס והנאותיו שניי הבטחון סוף ית' מעטק אותו כרנכ סיודו כרנכ כמ"ש הורטו כי לא יתסרו כל טוב כמחולל כל אס למעס : מה שזדמן לי מה שנקל נדעתי וזומתן לפי : בסבות הבטחון ב' : לחס דברים ויתחלו נמי שבוטחין בו סהיס סריכ לבטוח בו : מחיוב העסק בסבות סהאדס מתחייב טס כענין להיות עוסק בלחוט עסק שיהיה סיכס לפרוע נעמו ית' ולל סוף סומי יד ומחיל עמנו על כעמון : בבאור הדברים כפי בלחוט דברים ופתחם כחדת כעמון : שבחו וגבורתו בהם כחלוס דברים סהאדס מאונח כעמחמו כס ונחאס דברים סוף מנוסס כמו שיבאר אללו כחוקר וזה שכחו וחיוב שכתו בו' : לחוב בלחוט דברים סהאדס מתחייב שישכח עולו וכחאס בו' : חוב גנות דעת האומרים באריכות התאות כפי אך סהכל מחייב לגנות דעת כהעעס על כיוסל מענדת כבורא ית' וזומרים סהס מיתלים לעבוד עבודתו רק חס יסיו כרזי סחוקים עניכות כידס לזמן חרוך שלל יגטרנו ללחוף עוד דלמח מתר ומכרתו או יסונו נכס לענדוס כמו שכל כחלוקס לזמן כרנינו וקורא אומס מעלי משעומס סהס כחו סהלוס לכריו וזוקק חתלה משקונו על אשמו : כשיגיעו לחפצו בו בעולם : במספדי הבטחון באלהים מה סס כדברים

המספידים מן האדם כעמון כאלהים :

המספידים מן האדם כעמון כאלהים :

שער הבטחון

במה שמפיק מוכתו אבל העיקר אשר בעבורו יהיה הבטחון מן הבטחה וזאם יפקד לא ימצא הבטחון הוא שיהיה לבו בטוח במי שיבטח בו שיקיים מה שאמר ויעשה מה שערב ויחשוב עליו הטוב כמה שלא התנה לו ולא ערב עשותו שיעשהו נדבה וחסד : פרק ב אך הסיבות אשר בהן יתכן הבטחון מהבוטח על הברואים הן שבע . אחת מהן הרחמים והחמלה והאהבה כי האדם כשהוא יודע בחבירו שהוא מרחם וחומל עליו יבטח בו ותנוח נפשו עליו בכל מה שיטריחהו מעניניו . והשנית שיהיה יודע בו עם אהבתו שאיננו מתעלם ממנו ולא מתעצל בחפצו אבל הוא יודע בו שהוא משתדל ומסכים לעשותו כי אם לא יתברר לו מסנו כל זה לא יהיה בטחוני עליו שלם מפני שהוא יודע התעלמותו ורפיונו וכאשר יתקבצו לבטוח מהם שבתם בו שתי מדות אלה נודל הרמנותו עליו ורוב השגחתו על עניניו יבטח בו מבלי ספק . והשלישית שיהיה הזק לא ינוצה באשר הוא חפץ ולא ימנעו מונע מעשות בקשת הבטוח כי אם יהיה חלש לא ישלם הבטחון עליו אע"פ שנתברר שהוא מרחם ומשגיח מפני המנע דברים ממנו ברוב הענינים וכאשר יתקבצו בו שלש המדות האלה יהיה הבטחון עליו יותר ראוי . והרביעית שיהיה יודע באופני תועלת הבטוח עליו ולא

מרפא לנפש

זו יודע מה שהוא טוב לטוב הנפש : אבל העיקר בו' ואם יפקוד בו' אם יחסר דבר זה אין נסותנו בו : הוא שיהיה בו רצון לנצל מקיים מה שהבטיחו אלף אלף אם יעשה עמו מלכות אף שלא הבטיחו ולא היה חייב לו רק נחסדו ועזבו דלאלף יאסו לנו וקטנו חמדי שמה אינו ראוי לטובות הסס ויניח מלככות עליו : פרק ב על הברואים אם יבטחו מדות אלה כסס ראווי נכל לנטות עלטס מה שיתחבר : ולא מתעצל בחפצו

טוב הלבנות

פרק א שמפיק טובתו שמשלים מוכתו : אבל העיקר ר"ל עיקר הענין שצריך שישים האדם אל לבו בחמונת הס"י עד שמכח זה יקבע הכמיון בלבו : ואם יפקד וחס יחסר העיקר הזה מן האדם : לא ימצא הבטחון לבו' לא יעלה בידו חפצו והשלמת כמיונו מהס"י : שיקיים מה שאמר הוא בדבר ממל' בלבו הטובה בלבו : ויחשוב עליו הטוב כמה שלא התנה לו לבו' שיבטח בו בחבירו שיעשה עמו טובות אפי' אוזן טובות שלא התנה לו לבו' שלא הבטיחו בנהג : ולא ערב עשותו מלפון ערבות ונדבה רצון טוב :

פרק ב על אהבתו בליבו אהבתו : המנע דברים ממנו שימנע ממנו כמיונו מקולר

זר דעת רק שכת פמריטס שלו מרגיש בלבו בכלי דעת כמו כל מין כהמס וחס ולכן נאמר כי לא עם ביות הוא על כל לא ירחמנו עושהו וכו' אמנם יתכן לומר לשון חמלה עם עליטס כמו (יהוקחל עו) לשון אחת מאלה להחליט עליו שמדבר עם צדק נ' : בכל מה שיטריחהו בו הוא בטוח שאף שיבטח ממנו לטרות הכרס לנשות לו ימנע ממקטחו : שאיננו מתעצל ממנו ולא מתעצל בו' יש אדם שאף שהוא רחמן בטבעו הוא מעלים תח רחמיו ומכניס דעתו ממנו וזה נקרא מתעלם לשון מתעלם הוא מתעצל בטובת עם מי שהוא ביועל ובכפול עם זרס שהאדם מוכיח סדר מועדו כולו ומיזו צדק בכת ממנו והכרס שולטת עליו בדרך זה וכרו עליו פולג ופעל עליו שר אדם שכת הכרמיוס נוגד עליו ואמנם לסיחו עלל בטבעו נוגד עליו כודד עלולו ונמנע מתקונו עטיו זולתו הנלמד לו וחסנ יש דבר שלא יתכן לומר עם מניטס מחמת עלולו כמו המניטס כמיון ולא יתכן לומר בו רק מתעלם ומס שגלר להשעות בכת אכרי כיוון יתכן בו גם הטלות לכן חסר זרס שתי ממו וחסרטה שולטת ומסכים בו' משתדל הוא היפך המתעלל ומשולט הוא היפך המתעלם : החילומותו ורפיונו : סס סס שתי חלוקות היפ"ז כי העל הוא המתקטס כמ"ס גם מתקטס במלכתו (משלי יח) : ברוטח כמי שבטחו בו' שנגלל לכותת מני בטבת זרס בו שתי מדות חללי : ורוב האגרותו ששתי חלוקות סניל דיינו בלבו מתעלם ולא מתעצל הפסס אחר שהוא הסתנהו עליו ולא מננע רק ללחד : לא ינוצה בו' ולא ימנעו בו' שלטעמיטס הארס חתן לעשות דבר רק שאלר קס עליו ונמנע ולא תאר ולא כווננע על סבר מניטוט טביות שונים בלויס מתעלם מלככות ונלחו לני שטוח ורואי שזס חתן דבר מתעלם חוקא לננוע הדבר כדרך חויב ומתקטס ולזס דייק בלבוטו בלכס הוא חתן או שלא לכוונת נלחו רק ללויס כוונת אחרת הוא אינו רוב שיהיה סדרכ הכול מונע אותו מלעשותו על חלוקות אלו אמר לא ינוצה ולא ימנעו וכו' ואולי תהיה מלת מונע עליו ואל תאר ולא כווננע על סבר מניטוט טביות שונים בלויס מתעלם מלככות ונלחו לני שטוח ורואי שזס חתן דבר מתעלם חוקא לננוע הדבר כדרך חויב ומתקטס ולזס דייק בלבוטו בלכס הוא חתן או שלא לכוונת נלחו רק ללויס כוונת אחרת הוא אינו רוב שיהיה יודע באופני בו' שהוא יודע בלבו חלוקות וכו' ויש ביכולתו להפס את החולו רק בעלל ממנו חולו ובלויס סמיס יסיס כולטו אף שבלכת סמיס ססס יקסס חתס ירו וחסר יודע בלויס חולתו ונולתו כהנחת דחית כהנן מכוונת חולו ובלויס סמיס כווננע

פרק א ודעתו במה שמפיק טובתו כפי שהוא יודע אף וכןס לטולא מוכתו לטולא : אבל העיקר בו' שאם יפקד סירוס אלס יחסר דברכ הסוול לא ימלא כמיונו סוול מה שיהיה לבו' : לקיים מה שאמר הוא בדבר שאין צריך לטובות כפועל כמו כמנחת לבן ויקבצו כמיט שמה שילדו סלון עקדיס כקודיס יסיס שכרו וכל סלון סוול בוד יעקב זולן לרד לבן לעשות דבר רק לקיים דבריו סוול למנוע חמתו ועל מה שצריך עקוס אחר ועשה מה שעבר סוול נ"כ לשון סכנתס כמו (משלי י) אס ערבת לרעך : ויחשוב עליו הטוב כפי שהיטוב על אודותיו לעשות טובו לו גם כמס שלא חסנ וכר יזכר וסס סמבורס דרכ וחסד וגם ככלל אחר כמס סלס סכנלו לו ולא ערב עשותו נגד שני חלקות היפ"ז :

פרק ב בהן יתכן הבטחון מהבוטח בו' ע"י שומלא בלויס מן הברואים כלי בלויס ארס סביבות הסס יתכן שיפחלא ויגלס בטוון מלויס ארס שיבטע עליו : הרחמים והחמלה מלת רחמיס הונית על מי שהוא זר דעת יודע ומכיר לער סכרונו ואין לאל ידו לתקונו אולס לא יתכן על מי שאיננו כמיונו עושהו וכו' אמנם יתכן לומר לשון חמלה עם עליטס כמו (יהוקחל עו) לשון אחת מאלה להחליט עליו שמדבר עם צדק נ' : בכל מה שיטריחהו בו הוא בטוח שאף שיבטח ממנו לטרות הכרס לנשות לו ימנע ממקטחו : שאיננו מתעצל ממנו ולא מתעצל בו' יש אדם שאף שהוא רחמן בטבעו הוא מעלים תח רחמיו ומכניס דעתו ממנו וזה נקרא מתעלם לשון מתעלם הוא מתעצל בטובת עם מי שהוא ביועל ובכפול עם זרס שהאדם מוכיח סדר מועדו כולו ומיזו צדק בכת ממנו והכרס שולטת עליו בדרך זה וכרו עליו פולג ופעל עליו שר אדם שכת הכרמיוס נוגד עליו ואמנם לסיחו עלל בטבעו נוגד עליו כודד עלולו ונמנע מתקונו עטיו זולתו הנלמד לו וחסנ יש דבר שלא יתכן לומר עם מניטס מחמת עלולו כמו המניטס כמיון ולא יתכן לומר בו רק מתעלם ומס שגלר להשעות בכת אכרי כיוון יתכן בו גם הטלות לכן חסר זרס שתי ממו וחסרטה שולטת ומסכים בו' משתדל הוא היפך המתעלל ומשולט הוא היפך המתעלם : החילומותו ורפיונו : סס סס שתי חלוקות היפ"ז כי העל הוא המתקטס כמ"ס גם מתקטס במלכתו (משלי יח) : ברוטח כמי שבטחו בו' שנגלל לכותת מני בטבת זרס בו שתי מדות חללי : ורוב האגרותו ששתי חלוקות סניל דיינו בלבו מתעלם ולא מתעצל הפסס אחר שהוא הסתנהו עליו ולא מננע רק ללחד : לא ינוצה בו' ולא ימנעו בו' שלטעמיטס הארס חתן לעשות דבר רק שאלר קס עליו ונמנע ולא תאר ולא כווננע על סבר מניטוט טביות שונים בלויס מתעלם מלככות ונלחו לני שטוח ורואי שזס חתן דבר מתעלם חוקא לננוע הדבר כדרך חויב ומתקטס ולזס דייק בלבוטו בלכס הוא חתן או שלא לכוונת נלחו רק ללויס כוונת אחרת הוא אינו רוב שיהיה יודע באופני בו' שהוא יודע בלבו חלוקות וכו' ויש ביכולתו להפס את החולו רק בעלל ממנו חולו ובלויס סמיס יסיס כולטו אף שבלכת סמיס ססס יקסס חתס ירו וחסר יודע בלויס חולתו ונולתו כהנחת דחית כהנן מכוונת חולו ובלויס סמיס כווננע

שער הבטחון

יעולם ממנו מה שהוא טוב לו בנסתר ובגראה ומה שייטב בו עינינו כי אם לא ידע כל זה לא תגוה נפש הבוטח עליו וכאשר יתקבצו לו בו דעתו בתועלותיו ויכלתו בהם ורוב השגחתו עליהם והמלתו עליו יחזק בטחונו בו מבלי ספק. והחשישות שיהיה מתיחד בהנהגת הבוטח עליו מתחלת היותו וגדולתו וינקותו ונערותו ובחרותו וישישותו וזקנתו עד תכלית עיניו וכשיתברר כל זה ממנו לכוונה יתחייב שתגוח נפשו עליו וישען עליו בעבור מה שקדם לו עליו מן הטובות העודפות והתועלויות המתמידות ויהיה זה מחייב חזקת בטחונו בו. והששית שיהיה ענין הבוטח מסור בידו ולא יוכל אדם להיזקן ולהעילו ולא להטיב אליו ולא לדחות נזק מעליו זולתו כעבור האסור אשר הוא בבית הכור בריעות ארזיו ובשיהיה הבוטח בריעות מי שבטח עליו על הענק הזה יהיה יותר ראוי לכוונת עליו. והשביעית שיהיה מי שבטח עליו בתכלית הנידבנות והחסד למי שראוי לו ולמי שאינו ראוי לו ותהיה נדיבותו מתמדת וחסדו נמשך לא יכרת ולא יפסק ומי שנתקבצו בו כל המדות האלה עם כל מה שהזכרנו קודם לזה נשלמו תנאי הבטחון בו והתחייב היודע זה ממנו לכוונת בו ושנתגוח נפשו עליו *בנלויו ובנסתרו בלבנו ובאבריו ולהמסר אליו ולרצות בנזותו ולדון אותו למוכ בבל *דיניו ומפעליו. וכאשר נחקר על אלה השבעה תנאים לא נמצאים כולם בבורא יתעלה שהוא

מרפא לנפש

וזכ שנוטחין לו אינו מתעלל מה תפקן זכ כטוח עמו : והחשישות שיהיה מתיחד בהנהגת בו ר"ל שהוא יחד בכטוחו ואין עוד אחר שישב עמו טובה מעולם רק זכ שצמח עליו : והששית שיהיה ענין בו כי לא יוכל לו שפוא כידו וינסתרו לידו איו ויכח נטוחו על אחרים ג"כ מאחר שיש יודע לכוונתו ג"כ כמו שנתבאר בפרק ג' בחמישים כי סעבר כשיחס לו יותר מאדון אחד כו' ע"ש : והשביעית שיהיה מי שבטח עליו בתכלית בו רל"כ ויחאש מעוטות כבורא אם יחסק כסא ראו לו וימנע טעמיו טכ' יתברר וזכ ויהיה מתי ומהותו רק יתבטח טכ' מעיק לרעים ולטובים כמו שכתוב ורחמו על כל מעשו וזכ ויתקב אל כ' ויעשה מעשבו שיחס ראו לטובם עיין בפרק ג' בנסקדום כהינעים טכ מנורא דבר זכ רדיעו טלא ימרו כמרד וימעל ויכסה על כ' טכזו נגד טכז עיין טכ : ומי שנתקבצו בו עם כל מה שזכרנו קודם לזה נזכ טכ' ונסקדום :

שוב אלכבון

יכולת מי שצמח עליו : שיהיה מתיחד כל' שמי שבוטחים עליו יהיה משגיח עליו ביהוד ובפרסימו ככל פירוש וספר משדו ועד סכלתו : מסוד בידו כל' אינו מסור רק בידו בלבד זין להטיב זין להרע : בעבר האסור הימין בבית האסורים : בתכלית הנידבנות כל' קנה האחרון ממה שאמנר חס כזה בדרך העברה כלשון כל' אדם. כי בטורח יח' כחז קן ותכלית לחסדו ודיבורו ואין שום מדה מעגלת אומו : ושנתגוח נפשו מדלגת כל מחסוריו : בגלוי עמ גד מי אדם : ובנסתרו זינו לזין עממו בלבן שלא יתעגב אל לב זכורו הסרף האריך לו כי בידלי הבורא יתעב לו כל זכור : ובאבריו לעשות פעולות ומלאכות לקבץ לו ממון הרבה למען יהיה לו זדה לזמרים הבאים כי הבורא יזמן לו ככל עם די מחסורו

פת להם

בפועל אחר ולא ועלם ממנו חס כטוח עמו לו : בגראה ובנסתר טכ דבר שהוא טוב לפי כהנאס וספר מכוור בו כמו דרך משל שמעך אחד טעם אהבו לכר נכא ועיני נט שדוד בידו לויזיו ירוע טכ איו כחונט שאלו נדוד לכן אחר טכא אוד טעמות סודג כדכ הוא טוב לו כנהחר כמו כהנאס : ומה שייטב בו ענינו כוונתו טכ דבר שהוא יסרף סיכל דהיני טכא נהאס קנת ער לפי כהנאס ואלמנע טכ עוב לענינו : דעתו בתועלותיו כ' טע כאלן סרבעט כדכיס סיכל מן ספאוולו אל קהודם : שיהיה מתיחד בהנהגת בו טכ קוה סוף מיעוד כסכנט אומו אדם שבעת עליו ומטעול לו כהיני אומו זולתו חס לא יזק כלל כשום כנהר רק כבורא יח' : מתחלת הויתרו ויצירתו כבטן אכבו וגדולתו הוא גדולו כבטן כתעסע ורמי לודי ססודל סולך ונדול טכ וינרך להכנהה כמ"ט כשער כבחינס : ויביתו אחר טעלד כביותו יזמן משיד אמו וחליה טימי טעמין וימי כהרזו עם כהנאס ענינו עונם : בפיבוד שקדם לו עליו מי שחמר שטיכיו לו ממון סקודם עד סנה כודלי גס עד זקם ויחסיס לא יענוני : והסבכות העודפות והרועליות המחסירות עם ספונות כהיאס כשעמו אחר כהנונות סקודטם ועל ספונות שאין עונתם טכר לעטעם רק שידוע טכס מועילס מם זיכר כהיניס טכא כוונתו ימירר כהינינו מתמלטו ועד סנה ואין מרד כבחינת סיקולת סיכילת כטכוננו וימין סמור רק בידו ואין לזולתו שום יכולת לכטיב לו להרע לו : ה'ג להיזק ולרועה : ולא להטיב בו להיזק מק טוח נגד סמושל ורע טוח נגד טכוב כי כמו שזמל מועיל על דבר שאין כהאמו לעשות רק אחר זמן כן טוח טכא סכשו ג"כ שאין סררר מורגט ומלר כשעמו ועוב ורע טכ סמורגיסיס לעטעם : יהיה יותר ראוי כ' לשי טלכו אינו פונט כלל לנטחין זולתו וימין על טעמונו עליו : הנידבנות והרברך כהינינו כבחינת הטעונרות סרלון כלה לכהיני ומחסד כבחינת ספעולט ממי טלחו מויב לו ונגד כהינינו אחר למי טלחו טכס בו שייך כהינינו ונגד כהנאס אחר ולמי שאלו טלחו : כהינינו ספודת כ' בנידבנות שאין חסן סכל אחר לטון כהמדה כי לטון סכל וספוקיותו לנדב יוכל להטות כהמדות כשעמו בלי סתק אף טעם אחת מסאיכ כהאי סכא ומטעם כפועל כודלי כחתי אשפידי לטוב כנכא לטיבו כפועל זולתו כהמדות לה אחר בו לטון כהמדה רק לטון כהמך : לא יכרת ולא יפסק ג"כ נגד טתי הלוקות סיכל : בגלוי ובנסתרויו בלבן ובאבריו ככ טיך גלוי וכטהר כהנאס סכא עונתם כדבר כפטי טעמט וסגלו טוח גלוי מתשכחו לזולתו כהנדה לו וזכריסי טכס כלי סמעטס מייך זכ גלוי וכטהר סאיכ כהאי סכא ומטעם כפועל כודלי כחתי אשפידי לטוב כהמך סרלון טוח גלוי ואחר סכל מעשוי ייזין מוריס על כעמונו כו' : ולהמסר אליו טוח כהמטם כוללת סיכסיס דעתו להמסר בידו שישעס בו חס סירלה וחליה אחר טכל גריס כרטיס שיעור עליו ויקבל סטוח לו ולדון אוהו לטיב סידון כל מפעלו עמו לכף זכות ולתלות כטוונות לטוב לו : דיניו ומפעליו יכתינו עליו כ' סוף כן אומו ח' כי ביכירי סררף עט אחר דימו ועל כהנאס עמו כהיניו אחר מוטעליו :

שער הבמות

מרחם על בריותיו כמו שכתוב (תהלים קג) רחום והנון ה' וגו' ואמר (יונה ד) ואני לא אחום על נינהו העיר הגדולה וגו' ושאינו מתעלם כמו שכתוב (תהלים קכא) הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל ושהוא חכם ולא ינוצה כמו שכתוב (איוב ט) חכם לכב ואמין כח פי הקשה אליו וישלם ואמר (ד"ה ט כ) לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והניצה והיהוד וגו' וכתוב (תהלים נ) ה' אלהיך בקרבך נבחר וישוע ושהוא מתיחד בהנהגת האדם מתחלת ענינו והתחלת גדולתו כמ"ש (דברים לב) הלא הוא אביך קנך הוא עשך ויכננך. ואמר (תהלים טז) עליך נסמכתי מבטן ממעי אמי אתה נזוי ואמר (איוב י) הלא כחלב תתיכני וכגבינה תקפיאני ושאר הענין. ושתועלתו והזיקו אינם ברשות אדם כי אם ביד הבורא יתעלה לבדו כמו שנאמר (איכה ג) מי זה אסר ותהי ה' לא צוה מפי עליון לא תצא הרעות והטוב ואמר (ישעיה ט) יבש חציר נבל ציץ ודבר אלהינו יקום לעולם ואמר (שם) אכן חציר העם. וכבר התברר הענין הנה במאמר השלישי מן הספר הזה במה שיש בו די ושנדיבתו כוללת וחסרו סובב כמ"ש (תהלים קמט) טוב ה' לכל ורהמיו על כל מעשיו ואמר (שם קלו) נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו ואמר (שם קמט) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. והשכל נזר בהקבץ אלה השבעה ענינים בבורא יתעלה מבלתי

מרפא לנפש

(דברים טז) וראים רואים וראים רואים: * צ"ל לטובת בנין לפרק מ'ו ידיו חמות לטובת כי הוא נודדתי יצא טובים: ושהוא חכם לא ינוצה חסר טים ולדך לומר שהוא חזק לא ינוצה: ושהוא מתיחד בו' כאלו חסר הכח על כרעיו שיכיר ויהי עמו חסריו חסריו. * ואפשר שפירש כו' כי הוא מושגל שאין שום נגלה ויש בתועלות חסריו כלפי שמי לבדו חיל' לזכר כחיים מכתוב ולקמן ע"פ משה ראה לזכר נפשו כי כוונתו לא יעלמו וכו' והזקן נותן זה כי ע"פ ואפשר שגם כאלו נשמע בפעקט או בדפוס והר"ן כתב ושהוא חכם ולא ינוצה הם שני דברים דר' וגי' ועל זה מצינו ראינו על שניהם חכם

שוב הלבבות

רחום והנון ה' ושמא חסר שם נאמר נבדקנו שהוא מרחם על כחוליים ככר ומצטעמים ולא קודם לזכר ולא יועיל הכעסון קודם כל הפונעיות למהט ממונו לזכר. מצינו ראינו מנינו שאין ואני לא אחום כי שריתו עליהם ובעל הגימטריה ולא התבונה הפונעיות כלל: בו הקשה אלוהים מי ישרל מי ועל כנגדו בקרבו ערפו וילא שלם: והגבורה והתפארת והניצה כרי כנגדו הוא הלחן: מתהלת ערניו כינו המלה כיוצו כלל: והתהלת גדולתי נמלה גדולתו כוון מה שהלמד מוכר ומידע בין אגשים נערך מה כמיש ומוחלל סוף גדול וטוב ויטעור משאול מתהלת לארבעין קו' אגשים נקרא מתהלת גדולתו: אהא גזוי מוולאי: מי זה אסר ותהי ה' לא צוה מי זה ינוצה מלך בלוי לא תשמש מגיירתי רק על טוב כפי אשר בן יהיה ולא שני הכסווים נאמרם זה אחד זה דבריך שפוקן בלתי המגיד ולפי שיש טעות ככ"א מפרש בקירובו שפסקו מי זה אחד וזכר כי' וכל נאמר שם כיוות וכן מצינו לזכר כיוצו פוקן שאמרתי ומוי עליון כ"ה מפרש אומר שפסקו מי זה אחד וזכר כי' וכל נאמר שם כיוות וכן מצינו לזכר כיוצו פוקן שפסקו לזכר מצינו כראשון שכל אי מנלה על תיגרו ויגיד עליו רעו: ואוכר יבש חציר בו כי חלו ואמר אדם שסתהלת על דבר נריכס להיות ממון יתי כי יד דמלך שיכיס הוא המתחיל בכל דבר אולם לא יתחדל אלא יעמוד אדם וימשיך פדנר להסמיד לזכר. מצינו פוקן יבש חציר המורה ספק זה שפעולת אדם היא בלתי נמשכת ופועלתו יח' היא חסרת דרישה דקרא כל הכשר חציר וכי וכל חסדו וכי' פירש כל אדם כמו שאין בו ממש במציאותו כי מתאר הוא גם כן חסדו שהוא עושה לעוולין רק עין כהיה עורכ' וכו' עשו וכו' שיש חציר כלומר שאלדם עצמו ככל עניו ועוול ויחזק כן וכל לזכר חציר יחוס ויפסק בשאול אולם דבר אלטיו יקום לעולם כמו שהוא יתי וכן נאמר ופועלויותו נתיים: אכן חציר הקבל שפסקו שמתעלה נאמר ולא כהנה ולא נאמר היום יתקשה המתעסק ויחמר שום נאמר על שאר מיני החיים וזאת חסרת וימשיך על אדם שיעור לדעתו לזכר כיוצו פוקן זה הכנה שלטון חציר נאמר על מין האדם: ושגריבתו כוללה כל הכסווים: וחסרו עתמו ויחמו חו"ל נעסם לא נאמר אלא נאמר מלמד וכי' ולכן נאמר כולל' סובב סוף מזה לזכר כיוצו פוקן חציר זה: ושוב ה' לכל כי' ואמר נותן לחם לב' לפי שפסקו ראשון נאמר בלשון טענה והרמיש שפסקו ויחזק גם זה לראוי ומובטח אינו אלא יבש חציר ואמר דוק בנתיים אפסק קח לכן כיצו פוקן נותן לחם לכל בשר שפסקו בו כי לעולם חסדו לראים שגם בלתי ראינו כלל כמ"ש למעלה הוא יתי' מעוב שמלת חסד הנהו האמתית הוא על הטבת חנם ככהלת ולפי שפסקו על נתיים מואר רק לחם לבד לזכר כיוצו פוקן ראשון טוב כי' וכי' שמלת טוב ככהלת ודאי הוא כולל כל יתי' שפסקו ופורה את ידך בו כיטא פוקן זה לטובה שפסקו וימשיך אינוה כלל כהנה לזכר חציר חסדו יקום רעו כיוצו פוקן חציר זה: מידו הכנה ומשעו לכל חי כוונתו: והשכל גזר בהקבץ בו כלומר בנאמר לא יבש חציר לראים מן הכסווים שגם השכל האנושי גזר ומחייב שאלם הכסווים דברים מקובלים ומלאים בו' וימשיך ושאנו מנאליס ונולנו ולא בלתי אלא הפסקים רק למקור בלבד כולל' שאין כוונתו רק לזכותן והזכרת ולא לראים דפיוני ולא שגריבתו האדם לזכר הפסקים כיוצו יחזק על ידם קם הם שפסקו דברים כמו נוכח מלוח נאמרם נחלמד לאימט בלוחו ולאנו חיס כוונתי לראים כיוצו לברכות

אמר יחמר לו: ושהוא חכם ולא ינוצה זה אפי' הסבה השלישית אש"פ ששם אמר לזכר חזק ענין אחד הוא שלגבורה נרץ ענה והכמה ובלעדי זה לא יוכלם הלאהו כמ"ש חמי אמרתי וגו' ענה וגבורה למלהמה (מ"ב י"ח): ה' אלהיך בקרבך בזה השלמת הכיפה הרביעית כל' שהי' כאלו הוא בקרב כל אדם וחופש כל חציר כפן ויועד עשומותיו: והשכל גזר בהקבץ ר"ל שפוקן חלו השבעה ענינים בבורא יתי' נבחר מן השכל

אומר ויחסי אס' לא נזכר: מפי עליון לא ינוצה לא תשמש מגיירתי רק על טוב כפי אשר בן יהיה ולא שני הכסווים נאמרם זה אחד זה דבריך שפוקן בלתי המגיד ולפי שיש טעות ככ"א מפרש בקירובו שפסקו מי זה אחד וזכר כי' וכל נאמר שם כיוות וכן מצינו לזכר כיוצו פוקן שאמרתי ומוי עליון כ"ה מפרש אומר שפסקו מי זה אחד וזכר כי' וכל נאמר שם כיוות וכן מצינו לזכר כיוצו פוקן שפסקו לזכר מצינו כראשון שכל אי מנלה על תיגרו ויגיד עליו רעו: ואוכר יבש חציר בו כי חלו ואמר אדם שסתהלת על דבר נריכס להיות ממון יתי כי יד דמלך שיכיס הוא המתחיל בכל דבר אולם לא יתחדל אלא יעמוד אדם וימשיך פדנר להסמיד לזכר. מצינו פוקן יבש חציר המורה ספק זה שפעולת אדם היא בלתי נמשכת ופועלתו יח' היא חסרת דרישה דקרא כל הכשר חציר וכי וכל חסדו וכי' פירש כל אדם כמו שאין בו ממש במציאותו כי מתאר הוא גם כן חסדו שהוא עושה לעוולין רק עין כהיה עורכ' וכו' עשו וכו' שיש חציר כלומר שאלדם עצמו ככל עניו ועוול ויחזק כן וכל לזכר חציר יחוס ויפסק בשאול אולם דבר אלטיו יקום לעולם כמו שהוא יתי וכן נאמר ופועלויותו נתיים: אכן חציר הקבל שפסקו שמתעלה נאמר ולא כהנה ולא נאמר היום יתקשה המתעסק ויחמר שום נאמר על שאר מיני החיים וזאת חסרת וימשיך על אדם שיעור לדעתו לזכר כיוצו פוקן זה הכנה שלטון חציר נאמר על מין האדם: ושגריבתו כוללה כל הכסווים: וחסרו עתמו ויחמו חו"ל נעסם לא נאמר אלא נאמר מלמד וכי' ולכן נאמר כולל' סובב סוף מזה לזכר כיוצו פוקן חציר זה: ושוב ה' לכל כי' ואמר נותן לחם לב' לפי שפסקו ראשון נאמר בלשון טענה והרמיש שפסקו ויחזק גם זה לראוי ומובטח אינו אלא יבש חציר ואמר דוק בנתיים אפסק קח לכן כיצו פוקן נותן לחם לכל בשר שפסקו בו כי לעולם חסדו לראים שגם בלתי ראינו כלל כמ"ש למעלה הוא יתי' מעוב שמלת חסד הנהו האמתית הוא על הטבת חנם ככהלת ולפי שפסקו על נתיים מואר רק לחם לבד לזכר כיוצו פוקן ראשון טוב כי' וכי' שמלת טוב ככהלת ודאי הוא כולל כל יתי' שפסקו ופורה את ידך בו כיטא פוקן זה לטובה שפסקו וימשיך אינוה כלל כהנה לזכר חציר חסדו יקום רעו כיוצו פוקן חציר זה: מידו הכנה ומשעו לכל חי כוונתו: והשכל גזר בהקבץ בו כלומר בנאמר לא יבש חציר לראים מן הכסווים שגם השכל האנושי גזר ומחייב שאלם הכסווים דברים מקובלים ומלאים בו' וימשיך ושאנו מנאליס ונולנו ולא בלתי אלא הפסקים רק למקור בלבד כולל' שאין כוונתו רק לזכותן והזכרת ולא לראים דפיוני ולא שגריבתו האדם לזכר הפסקים כיוצו יחזק על ידם קם הם שפסקו דברים כמו נוכח מלוח נאמרם נחלמד לאימט בלוחו ולאנו חיס כוונתי לראים כיוצו לברכות

שער הבטחון

הנבראים לכן הבאתי אלו הפסוקים מן הכתוב לזכרון בלבד. וכאשר יתברר זה לאדם ויתחוק הכרתו באמתת חסד הבורא יבטח בו וימסר אליו ויניח הנהגתו עליו ולא יחשדהו בדגנו ולא יתקצף על בחירתו לו כמ"ש דוד עליו השלום (סם ק"ז) כוס ישועות אמש ובשם ה' אקרא ואמר (סם) צרה ויגון אמצא ובשם ה' אקרא :

פרק ג אף ההקדמות אשר בברורן ואמתתן ישלם לאדם הבטחון כאלהים הן המש. אהת סוהן שיאמינו ויתברר אצלו התקבצות השבעה עננים כאלהים אשר בהתקבצם במי שנוטחין בו יתכן לבטוח עליו. וכבר זכרתים והעידותי עליהן במה שנודמן לי מן הכתוב והם הראשון שהבורא יתברך מרחם על האדם יותר מכל מרחם וכל *רחמים והמלה שהיו מוולתו עליו כולם הם מרחמי האל והמלתו כמ"ש הכתוב (דברים יג) ונתן לך רחמים והרחמן והרכב. והשני כי הבורא יתעלה לא יעלמו ממנו אופני תועלת האדם והדין נותן זה מפני שהוא אחד ממעשיו ואין מי שיודע באופני תקנות העשוי והפסדו ובפגעים המשינים אותו ובאופני סחלתו וארוכותו יותר מעושהו. ואם יהיה זה נמצא בעושים מבני אדם אשר לא יחדשו במעשיהם זולתי צורה מקרית אך השורש והצורה עצמית אין להם בהם שום תחבולה ולא יכולת לחדשם ואשר חדש מרפא לנפש

לכך ואמרו כה וגו'. והשכל נזר בו: לכן הבאתי אלו פסוקים ר"ל מה שבחתי אלו פסוקים ולא כבאתי עוד כמה וכמה פסוקים כאלה המורים שמדות האלו נמצאים בבורא לבדו רק שא"ל להכיל כלום ממי שדבר זה הוא מושכל ואין לציטין שום כליס מהמנוחם אך מה שבחתי הפסוקים אלו הוא רק לזכרון דברים:

פרק ג וכל רחמים וחמלה כוי לבטון דבר זה עיין לקמן מ"ש במיד: (הכחילוק שבין רחמים ומחלה אמר רחמים על מי שעש לו דעת וזעק ומחלה לנשי על זמרו ואמר מחלה על מי שאין לו דעת על זכר הכהן עם אלו כילד ולעש"כ הוא מוולת עולו): והשני כי הבורא י"ל לא יעלמו בו סיניו הרעיות שבר נפש' ולאן לא כוברים כסדר לעלל ואין מוקדם ומאוחר בדברים אלו: ואם יהיה זה נמצא בעושים מב"א כוי ר"ל אם בעל מלאכה מביא יודע תקנת מלאכתו והפסדו לע"פ כלה יחדשו נמשכים זולתי לורה מקרית שהגיר להם יש נידו עתה יכול לעשות ממנו כחא ושתתן וכן כל שאר מלאכות אלל אם אין לו עמלות הדבר אין יכול לחדש אותו ועם כל זה יודע כל בעל מלאכה תקנת מלאכתו והפסדו: ואשר חדש שרש

טוב הלבנון

השכל, וכמו שמבאר צפ"ש שח"ז: ולא יתקצף על בחירתו כמ"ש כוס ישועות וגו' ואמר לרה ויגון וגו' לפי שקלת מתקלפים נגד ה' דרכות הטובה כענין שגח' וימחן ישרון ויבעש. וקלת מהמת הטובי והעבר כמ"ש (ישעיה ח') והיה כי ירעב והתקצף וגו' ועל אלו הכתיבות שהמים אמר דוד ע"ה ש"ל חיו המושלם מכמחון הש"י אם בשעת הטובה, כוס ישועות אמש וגו'. אם בשעת העבר, לרה ויגון אמלא ובסם ה' אקרא :

פרק ג וכל רחמים וחמלה שהיו מוולתו ר"ל אף מה שבהלם ימלא מן ורחמים בעיני אדם אחר הוא מלד שהקב"ה נתן לו רחמים לפניו: וארוכותו דמולתו: מעושהו כל' הבורא ית': בעינישם מבני אדם ר"ל האדם העושה כלי מעשה במלאכתו הוא יודע יותר לחקו מוולתו: צורה מקרית כל' שישעול מלאכתו בעין ומחכות המוכנים לו: השרש והצורה עצמית דהיינו לחדש עין אלו מסכות אשר ביד האדם: ואשר חדש כל' מה

פת לרם

לכרות נפסוקים לתוך הראים וז"ל לכן הבאתי אלו כוי כלי לכן לא הבאתי רק אלו ולא יותר: יבטח בו כוי בתפלה פרע שתי החלוקות יבטח בו בבעתו לו נצרכיו ומכר לו שיעשה בו כחפשו אף בעה שהוא חיו לרע נראה ואחיו מבלר אדם בלמרו וימח סכנתו עליו לו אמרו ויבטח בו ולא יחסדנו בדניו וכו' על אמרו ומכר עליו ורע בזה שהי הלוקות ולא יחסדנו בדניו על אן אותו ח"ו בלחיו ורע מהטירה פרטית בשעת ולא יתקצף על בחירתו על כהר לו ענין כולל להסתגלו על ימיו כמו הטוב ח"ו לא חש רעה מירם ודומה: כוס ישועות כוי צרה ויגון כוי ובעתה נאמר ובשם ה' אקרא ומאלו הפסוקים למדו ר"ל שחייב אדם לברך על הרע כס וכוי: פרק ג אשר בברורן שבינים על נדוים וחל' יתאמת כלכו לאמהיות מחוללות: זכרתים והעידותי כוי שיעורתי לנכ פהקור כלחיות מן כסכות ועמה מור ומבלר אדם ככרתם: הרמים והחבלה פירטית ומעלה הלוקו: ונתן לך רחמים כוי הקב"ה יתן נגלך כח הממים על זולתך וע"י ירסה הוא ית' עדיך כן פירשו חז"ל הפסוק הוא ומלמד מה שכל כמחנה מרחמינו עליו כירי שהוא ית' חזק מרחמינו לנ"ל: אופני תועלת האדם בלחיו אופנים יובל להועיל: והדין דובר זה שכל מחייבי שהוא כן: באופני תקנות כוי חללה בנתן דבר ככתיבת מחלה יצרתו נחת בלחיו אופנים חוכל טעם לחיות קלעתם ונחיתם ורד נזר ממה: בלחיו אופנים טעם וטעם ותאבד ולא יתקוה ממהם טלום וחל'י דובר על מכך זמן כיות העובר כענין אלו איוש פועים וכלו להשיגו שם ונחוק לו אחיו דובר על זמן גדולו אחרי גיחו מענין לחים אופנים יוכלו לתחלותו וכלחיו יוכל לרעה ממחלתו: צורה מקרית הוא כהקדמ בעניני הכנית או שאר כמו שפארמנו כוי זה הוא עגול או מרובע או משולש וזולתו מבחלרים בעקרו או בלחיו או ברגליו והלזרם כחלת איונס עם מעמנות חומר סכלי רק היא מקרם ומוכל להסתמך בתאר אחר כאשר ירע געתי כיוצא לעשות: השרש והצורה עצמית המורש הוא הכיוול בהקדמ בלשון ססס חומר והלזרם כעולתם כוי בחסות מילחמו כדבר נחמותו מן הכיוול הוא וכזה עשם הדבר במה שהוא שכיר הכיוול הוא המשותף לכל והלזרם היא הכבדלת לחיות או זכר וכן ככף וכן בכל המון החליות: אין לו שום תחבולה ולא יכולת כוי שם הכוולה כוהם על דבר שאין ביכולת הכוולה לעשותו אולם השכל לו להחליט בהכוננו ולגרום פעולתו הדבר כסוף כמו דרך בעל בית שפעני חיים שאין יכולתו לנכות כחי אלא כדך גרם לפעולה ויכולת יבול לחיות משלל מן השכל כמו שכל האדם יאמר שש יכולתו הוא חיים שהכוולה שכלה עמלה השכל בדין גרם לפעולה ויכולת יבול לחיות

שערי הבחנה

שרש האדם וצורתו ותכונתו וסדר חבורו הוא החכם היודע בעניני תועלותיו ונקיין
המשוב לו בעולמו ואחריותו בלי ספק כמ"ש (ישעיה מ"ח) אני ה' אלהיך מלמדך להועיל
מדריךך בדרך תלך ואמר (משנ"ג) כי את אשר יאהב ה' יווכיח וגו'. והשלישי
כי הבורא יתברך חזק מכל דברו וזכור מכל דבר ואין משיב את דינו כמ"ש
(תהלים קפו) כל אשר חפץ ה' והרביעי כי הוא משגיח על הנהגת בני אדם כלם לא יניחם
ולא יתעלם מהם ולא יסתר מסנו דבר מהם מקמנם ועד גדולם ולא ישכיהו דבר
את דבר כמו שכתוב (שם מ) למה תאמר יעקב ותדבר ישראל נסתרה דרכי מה' ומאלהי
משפטי יעבוד ואמר (שם) הלא ידעת אם לא שמעת אלהי עולם ה' בורא קצות הארץ
לא ייעף ולא ייגע אין חקר לתבונתו. והחמישי שאין ביד אחד מהבוראים להועיל
את נפשו ולא להזיקה ולא לזולתו כי אם רשות הבורא יתברך כי העבד כשיהיה
לו יותר מארון אחד ויהיה כל אחד מהם יכול להועילו לא יתכן לו לבטוח על אחד מהם

מרפא לנפשו

האדם כו' ועמם קח ל'ש קוץ שפס'י שהוא מש ערבו האדם ולזרמו וכל ים מלין פיעוה שהוא חכמם סודע בעשני מועלת
פאדם כו' ודברו נגזר מכל דבר גזירתו יותר חזק מכל דבר: והחמישי שאין ביד אחד מהבוראים להועיל את נפשו
ל'ש עלמו: ולא להזיקה לסוק עלמו: ולא לזרמו: וכן לא יוכל הוא לנטוע ולסוק לאחר כי אם גזרות סגולה יתמך:

פת לחם

לסרוך ולתמך ועל הנשים לבכות ולקרר וכמות כללו נשואים
כח"ס כמו בכמות המצויים לנשות האדם המוכן והמתעל וכו'
שלא יזנח עליהם רק קצתם ויכולת ולא טועה בנשות: שרש
האדם וצורתו פס נקראים חומר וזוהר ככל: והתבונתו
האדם פארוו וגידו ושאר חלקי גופו וכמות נפשו וערכו
זכ ל'ש: וסדר חבורו וקווי חבורו כוללו דיינו חיצוני נשוא
אז גופו כן חיצוני ולקחו ומכנסת זה עם זה: ותועלותיו
וגזקו הם כמות העוב וכרע הפעוטות ההיום והח"ו מדג
ככלל הכנסתו שהוא ימי מנוח אותו ככללו בדרך שיעט לו זנב
וגבא ד'ש שזכ טוב לחיות נשוא לזכ בעונו וזכ אומו וזכוב
לו נשולמו ואחריותו ולזכ מציא סבוקו חני כ' מלמדך לסועל
הוא בתועלות גרמיו כל אחד כשעתו כפי הצורך והח"ו על
הכנסתו ככוללת חמם מדריוך דרך תלך: כי את אשר יאהב
בו' שנספוק לראשו אינו מוכח שמדבר גב כפעולתו כנראות נרע
לזכ מציא לו ספקו: חזק ביכולתו יותר מכל חזק: ודבריו
נגזר בו' שגזרו ימי דיינו נשבתו כליוו סוף דבר חזק
וזמות ככל יאום ויותר מדבר כל אדם. נגזר חזק ממשון חזק
גזירם מדמרגמין ארעם חזוקם: כל אשר חפץ בו' כפי
שפוא חזק ביכולתו נשפוא לא יתמוץ ואח"ו מציא ספוק
כן ויסס דברי וכו' על מס ככתוב ודברו נגזר וכו': לא
יניחם ולא יתעלם מהם לא יניחם מלכסיטי והכסילוי ל'ש
ככרכיסם ולא יתעלם מהם מלכסילם מתקייס כמו לא חוכל
לשפעלם שהוא לחמר חלל כולל נזח הכניס: מקמנם ועד
כו' מדג קנן שלשה וכו': דבר את דבר שאלל יגד חם
יתכן לומר שמדבר דבר אחד שמצויה מדג הח' לפי שגם דעמו
ומשתכחו הם מוגבלים במידה ולכן יסול נכס הלאות: נסתרת
דברי מה' עבד מציא ולה יבחר ממנו דבר וגדו סכנתו ופגדת
אמר ומחל' המפטי ועבודי ונגד מה שאמר לא ישיחתי: דבר
מדגל' חמם סוף ידעו וכו' לא יתק' ולא ייגע וכו' חלקי כמותה
מוגבלות ולא יתכן לומר שיש שכללות דעמו פגדת דבר
אלו בשכחו ומקו דברים אחרים שקורב דעמו לכיל לא כולם:
ולא ליזרלו שמהן שאין יכולתו לסועל את עמך בו' אין
יכולתו לסועל לזולתו כ"א כישותו וכו': כי העבד בו' נש
עמם על צורך לחיות וזאת וידיעת דבר זה: הערת כוח'
קצות מה שמה ככירח אל קצות דוקא הוא לומר שמה יא'
כוא בלתי חכליתו לכן גם טעם פעולותיו ימי ממויחס לכיות
שיום

שוב הלבנון

מבאר אשר חדש וכו' הוא החכם היודע וכו': את
אשר יאהב ה' יוכיח שמי יזכור אותו הקב"ה ומשקין
מה שיש בו מלורך ויכוח אותו כדי להטותו
אל הדרך הנכונה: ודברו נגזר מכל דבר כלו'
גזירתו קודמת לכל הגזירות ולכל הגזירות והשפויים שאנו
דוחים מתחת גזירת ה' וממה ישלשלנו כל הגזירות: בן
יהיה דברי אשר יצא מפי החמל הספוק כי כאשר
יד דבריו והשגל מן השמים ושמה לא יפזר כי אם
כדור את הארץ כן יהיה וגו' ומקרא שפנפו כי גבהו
שמים מחזק כן גבהו כו' ומתעבות ממשפחותיהם וכו'
כמו הגשם והשגל שפעולתם גליים שהם יורדים לארץ
ומשקיים אותו ועד תועלת השיר שמהם מתהיים
סגרותו ומהם הכנסות ופנים ההכיות ללכת אל
הים ומשם עולים בעבים ויורדים לארץ וכן חזרים
חליה כן כל העצות והשפויים הנראים בעולם
שאין בני אדם יודעים טעם עיניהם חלו ונראים להם
מקייים וזה בלתי שייך והגבלה הוא מחמת קוצר
המקצותים האדם כן יהיה דברי אשר יאל מפי ל'ש
לומר כל דבר המתחדש בעולם מקוטנו ועד גדולו
יש לו סיבה סודרה בחכמה ובתבונה ולסיבה סיבה
והם מתגלגלים ואינם חוזרים לנפלה בלתי עשות חזק
ה' כפי חכמתו ומחלה דעו ולכל מקרה נגזר ידוע
כמו שאומר בספוק: ולא ישכיהו דבר את דבר
כלו' שמפני דבר אחד לא ישכח דבר שני, כמו
שפיענו בזהם שמדבר דבר אחד שוכח דבר שני:
בסתרה דרכי מה' ידיעתו נסתרת ממיין האדם:
משפטי הנהגותי: בורא קצות הארץ וגו' ר"ל
מחבר שברא שמה השגל והמקדמותו וכללן מין האדם
ודלו

בלתי בעלי נגזר וכמות כמו שם כחמה סגוריים כרותיים חלום
אזכ כחו ימי' כשפולתו וסמחיה כמות משוער וזוה דבר משהל למסכים חזם שמחיים אין חקר למנוסות כשפולת
דעתו ימי' אין להקדם ולמלא חליים כי בלתי סכנת הוא וזהו שישתיו ספוק את אשר כשפולתו במצויים שר' זל'
ברח מלקדשו בלשון פועל ומעללים לפי שאמר בלשון המפעל אדם על פי דבריו חלום כמותו כחו ימי' הוא כמו הפעולות
לפי שהוא כ"א ושירי זודק לומר כי בלשון המפעל וסם נראה למאזם שפולתו ככל מה מנחמתם ומאגלתו למסלף קדם

שער הבטחון

ספני שמקוה התועלת מכל אחד מהם. ואם יהיה אחד מהם יכול על הגדלתו יותר משאריתם יהיה חזק בטחונו בו כפי יכלתו אע"פ שהוא בוטח בשאריתם ואם לא יוכל להועילו ולהזיקו כי אם אחד מהם בלבד על כרחו יבטח עליו לבדו ספני שאינו מקוה תועלת מזולתו. וכן כשירגיש האדם שלא יועילנו ולא יזיקנו אחד מהנבראים אלא ברשות הבורא ית' ישוב לבו מיראתם ותקותם ויבטח על הבורא לבדו כמ"ש (תהלים קמו) אל תבטחו בנדיבים בבן אדם שאין לו תשועה. והששי שידע רב טוב האלהים על האדם ומה שהתחיל אותו בו מרוב החסד והטובה מבלי שיהיה ראוי אצלו לכך ולא לצורך שיהיה אליו אך נדבה וטובה וחסד כאשר בארנו בשער הבחינה מן הספר הזה וכמו שאמר דוד ע"ה (סמ"ת) רבות עשית אתה ה' אלהי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין ערוך אליך אנידה ואדברה עצמו מספר. והשביעי שיתברר אצלו כי יש לכל ההיות שבעוה"ז מעצם ומקרה נכול ידוע ולא יוסף ולא יגרע על מה שנזר הבורא ית' בכמותו ואיכותו חמנו ומקומו אין מרבה למה שנזר במעוטו ולא ממעט ממה שנזר ברבותו

מרפא לנפש

ואם יהיה אחד מהם יכול ר"ל להועיל להכניע כל כוונתו ומחמת גדולתו וחוקו יותר מאלון האדם כוונתו יסס חזק נסחמו זו כו': והששי שידע כו' האדם הוא הכשיות דע"כ: והשביעי הוא החמישי דע"כ: עצם ומקרה ככר פרשמי אוחס בשער היחוד בלר הכוונת מהם כוונתם כל הכוונות והכוונות שבעולם ואמר שיש גבול ידוע שנגזר על כל אחד שיש לו יסוד כן וזו יסוד כן ופסל בהשגחה רגשית: בבטחונו ר"ל לומר כמה שיש יסוד: ואיכותו ר"ל יסוד קטן או חזק וכדומה: ושמו וכוונתו מן יסוד: ומקומו וכוונתו יסוד וכל דומה לזה שהוא כל יודי שמים חזן מיראש שמים: אין מרבה חזן מי שיוכל להכניע להכניע שנגזר עליו בכמות מעט עליו בכמות מעט או ככל עסקיו: ולא סמיעם כו' ולא סאחר למה שגזר להקדימו חס נגזר שזה הכניע וכו' וכן יתקף כיוס או מתר והכנס ר"ל לארזו לזמן מוכנס חזן מי יוכל לשנות

פת לרם

שירים כמו מדבר לכר ומכרד לארבע וכן זה כי כיון הוא מאד: יכול יל הגדלתו כו' יכול להגדיל תועלתו יותר מהאדם וכו': מיראתם ותקותם שלא יורה מוקף ולא יסוד תועלת: אל תבטחו בנדיבים ככל דבר נגד תועלת וזו אל תבטחו וכו' לקבל תועלת נדיבית ככל אדם שאין יכול להוביט מן כו' רבות כוונתו ית' וזו מיוקת באומרו שאין לו תשועה כו' שאם הוא מוביט אין השיעור והתועלת לו כו' נבזר ית' גם הכוונת שאין לו וכו' כלומר שגם לנפשו אין יכול להועיל וכו' הכוונות האמתיות ומכוונות זו: רב טוב כו' על האדם הכוונות על האדם גם תחסד וכוונתו מבלי שיהיה האדם ראוי אליו לו וכו' לכוונת ירכי ית' ונגד מלת תחסד שהוא הכוונת מכל אדם מבלי שיהיה ראוי לכן ונגד מלת תועבה שכוונתו ית' רק לטובת האדם חסד ואל לאורך וכו': וזו הכוונת וחסד נדיבית מהחלה התעוררות רוח הרצון טעון וזו כוונת הקדים חסד לטובת לפי שהוא קודם לכל שמשאלות ויסוד בנינם וזכתי מלכות כוונתו מקבלי הטובה כמו שכתוב עולם חסד יבנה אולם כוונתו הכרת חסדו הוא לפיכך שעי' קבלתו עובדותו אלו מכורים רבות ולכן הקדים וזכתי תחסד: רבות עשית כו' פעולות כדעת שיהיה לכוונת פיוסוף ח' אלפי כו' רק לטובתו ומכרד דכיון באומרו נפלאותיך ומחשבותיך חסד ר"ל חסדו כו' וכוונתו חזן ערוך חזן כו' אין להספיק אולם חזן וזכתי שגשבו כפי מחזון לזכר אליהם חזן כמו נכר וזו כמותו פעולתו הוא כפי ערך חסדו לזכר להגדיל מלכותו חסדו וזו רבות עשית חסד וכו' שכלת אתה הוא מיוקת חסד שגב כיווני כוונת כמות עשית כוונתו הוא שעל ידי מעשיו הכונים סכרנו מלכותו ית' ידוע חזן רבות עשית וכו' מזה ידוע ששאה ח' אליהם: כוונתו ומקרה המקרה הם דברים שאינם עומים מעצם טוהא אולם כמו המלה של כל דבר: בבטחונו ואיכותו כמות הוא שיעור סדני גדולו ואיכותו הוא כמו המוח והיקור שבעצם כל דבר וכן

ודאי שידע אוחס ומשניה בו לא ייעף ולא ייגע שישיעוהו דבר חס דבר שאין חקר לפתחונו ר"ל להשגחתו בכרוחיו: ואם יודיה אחרד בכוונתו יכול על הגדלתו כו' חס' באופן שחמד יכול יותר לזכור בו. מכ"ש באם שלא יוכל להועילו ולהזיקו רק אחד שע"כ יבטח בו לבדו: שאין לו תשועה ר"ל שאין לו לנדיב עזמו תשועה מזד עזמו רק מזד הבורא היתברך לנדיב יחס רצוי לנפשו כדורש: ומה שהתחיל אין דבר אחרו ר"ל יסוד הגולד: מעצם ומקרה בין דבר שמתחדש בעצם כמו יפירת כל המורכבים ונפש האומחה והחיות והשכלית. ומקרה הם סבות המהפכות ועמינים המתרגמים וכוונתו בעולם להרע או להטיב: גבול ידוע כו' שלא יתהוה המקרה מעמלה חע"פ שלמקרה יהיה סבה מקרה אחרת ולא אחרת אחרת עד סוף הסבות כולם באו מנצירת ה' והוא סיבב חס כל המקריים אלו כולם ויעמדו על גבול ידוע שלא יוספו עוד מקריים וכן לא יגרע מן המקריים שמסוף ח' בהם. וכמו ד"ת ספינה שרצו חסיה לפרוט ציב כעת מתר. והעליל השלטון על רב החובל ועכני חזיה זמן, ובחזק כך קמו מלחמות על הים, ואח"כ בדרת הספינה לים נחיראו מן חסיה מלחמה וזלו לברות בדרך אחר ונכבדה הספינה בנכבדים שהיו באומרו הדרך שבים ועבדו חסיה, והים משא חרזו טעון מפמונים אל תח' הים. ובחזק כך העליל שלטון עיר המוכנס לה על פנים חסד ומלס על נפשו אל חוף הים. והמדען

דרגע היהא שהארזו לך סמוך לחוף הים ונעלו והתפרנס בו כל ימיו. והנה זה שהעליל השלטון על רב החובל היסיה התחלה לפנת פרנסת זה האיש שאלוהי פירשו ציב חזיה זמן קודם פרס התעוררות המלחמות לא היו עומים אל מקום הסכנה שמתכרה הספינה. והמקרה השנית היא התעוררות המלחמות ממש בעת היא והמקרה הג' מה שמדמן שם חרזו עם מפסון יכול לזוף ע"פ המים. והמקרה הד' מה שזדה אוחס וזיה אל זה הזד מן החוף. והמקרה הו' עליעת השלטון על הפרוט ההוא בעת היא ממש והמקרה הו' מס

שער הבטחון

ולא מאחר למה שגזר להקדימו ולא מקדים למה שגזר לאחר *ומה שיהיה מן הדברים על הדרך הזה הוא הנגזר אשר קדם בתחלת הידיעה אלא שלכל הגזרות הקודמות בידיעת הבורא סבות ולסבות סבות. ומי שאינו טבין עניני העולם יחשוב כי הסיבה המתהדרשת מחייב שנוי הענינים והתהפכותם מענין אל ענין והסיבה הלושה ונקלה מהיות מסנה שנוי או הלוף בעצמה. כאשר נראה הגרזי האחד מן החמה מצמיח שלש מאות שבלים ובכל שבולת שלשים נגרים ויהיה הגרזי האחד סיבה לעשרת אלפים או קרוב להם היעלם כי כה הגרזי הלזש מעשות כמות זה וכן שאר הגרזים הנוצעים והנמועים. וכן נאמר כהוית האדם ושאר ההיים ממסת הווע וכמו כן הוית הדג הגדול מביצת הדג עם קטנותה. וזרדת הנמש להקרים מה שאיחר הבורא יתעלה ולאחר מה

מראש לנפש
 פנינים וכן להפך ולא מקדים בו: *ומה וכו' ר"ל שיתחדשו דברים בעולם כמנהגו כנס אחרך מה שראוי עי' דרך הספס שיקדם וכן להפך קדימת כלימור הוא סגור וכו'. מנות שלכנות: ומה שיהיה מן הרברים על הדרך כו' ר"ל אם יראה חכם שיהיה ויהיו דברים חדשים או זרים בעולם למשל שם נמשך מה נמשך עני או כיוצא אל תחמה על המסך ויחמר שפדך מאדס הוא ממחם המלחמה או רשיונו נראה לנס בו ככל הוא גזרה מלאכו דן שיש תרכה שלוחים למקום אל הסכות והמבטחים כספס ועל ידדים נעמד כל דבר לשינוי גזרות ממלך סקני' אבל אין כבמות זוכה אל תכיות ולא נמטה כאשר נראה בגרזים כשרואם ה' הכריות וזעו של אחד תחמה תחולת בגרזים מרובים ומגרזי אחד ומלא עפרת אלפים גרזים ומי ששטי עכל לו לא נעלם ממנו דבר זה שאין יכולת נגרזי לעשות כמו זה אלא בודאי כשגזרת הסלך הוא שהחמה תבואהו ככ יעאל כן בגרזים וכן בכל הדברים שבעולם אינם עמרים רק על ידי סכנות והם השלוחים של הסם יתחדך ועיין לקמן בהקדמה החמישית שם יתבאר הדרך אל הסכות בדג עטם והפך סינו: וזרדת הנפש להקדים בו ר"ל וזו זמח כמחמה תחנן אל האדם עובד להקדים כשגלה להקדים פרנסתו ומחיתו או שאר דברים ורואה לדחוק כששם ובלמת שגזרון יאנו ראווי לזם שם עד פת דברו יתכרך וגזירתו או יעאל מה שגזר עליו ממשל בלא שום ערדה ומרעם ומי שטרוד כזה בודואו הוא ממחם תלויות ככדו

שוב הלבנון

מה שתמן בלבו לבדו מנצוי. והמקרה ה' מה שזרז בזמן הזה ממש ולא מקום הזה. והזה כל אלו הענינים לא בלא במקרה רק ה' סבב בתחמתו שידמנו הכל צעמו וכמונו. בשבם שפטינת אמי הספינה והסמעות המלהמות הכל היה בגזירת השם אלא שגלגל בתחמתו להשלים כל חסנו וגזירותיו ביחד והכן זה כי עמוק הוא וזה כוונת הממיר: ומה שירידה מן הדברים ע"ד הזה ר"ל ע"ד המקרים מה שאלו רואים שמהמת סבה קשה ושמרנו והמחשבו שטיים רבים ועלומים כמו דרך המלך שזרזת שמשכע ספינה ע"ה הרבה אמיים ולמנו מלהמת בעבור סרישת איש אחד ותהשוב שחל היה במקרה. הוא הנגזר אשר קדם בתחלת הידיעה ר"ל שסיבה זו קדמה אליה בתחלת כל הסבות שסבבו עד שנמחה הסיבה היא של פרנסת זה האיש והעם"כ לא היו כל העניים שקדמו במקרה שנאמר שלא בלא רק ממי הסבה הקטנה היתה שהגנוה רק מידיעת ה' יתברך והוא טוה ויהיו: ושכלל הגזירות הקדמות בידיעת הבורא סבות ולסבות סבות ר"ל ארון נגלוים שגלגלו סבה זו יעד להם הוצרל דברים המחייב סבה זו עד טף הסבות לפי מה שגזרה חכמתו ולכל סבה יש טעם וגזירה כפי עמלה מה שקצר שכלנו להשיג התקצות כל העניים האלו ואין אחד מהם במקרה רק האם לפי הגזירה ואין עיין אחד פוקר אל חכירו רק השם לבדו הכין לדבר וכמט"ם ולו נחכנו עלילות וכמו כן בהמשלשות סבות מלהמתו כמו שגראה עמך המים ששמש כל בני המדינה שגראה שמהמת השקף קרה מקרה אחד לכל האמיים שגראה שמהמת השקף קרה מקרה אחד לכל ה' סבות חכמותו עד שכל אשר לו משפט מוח נאספו ונקבעו אל מקום אחד ממחם סבות רבות וגלגולים שקדמו

וכן סיבה וסלחום: ומה שיהיה בו' הוא הנגזר בו' כפי שאלו מלאים סויה דבר בלמת ידענו שבודאי הוא סגור בתחלת הידיעה בלי שמתחלס דבר ככורא ומ' שדבר יוס ס ומלה הוא סגור סרס הוא סמך והסגל בתחלת משבתו ומ' שיהי כאלון קן: אלא שלכל הגזירות בו' כלי אל האלמ' אחר שכן עובר ממנו ומ' למח לא סים כן בתחלת הויתו כמו דרך משל ששקד לזם לנס סים מתחלה קרת ואחרי כן ואחרי' שקדים ולנס אל תחום ספקים מתחלל כלימותו סויתן אכר סם מלאים כעם לזם אחר שכן גרזם חכמתו ומ' שיהיה בו' דבר ע"י סריחת קדמותו כלימותו סעכע: ונעני סבין עניני העולם והסיבה הלושה מי שאינו מהגנון שגבבו מלאים הוא חושב בלי התנוונת שסיבה וכו' ובלמת סביבה היא חלושה ויקלם וכו': שינוי הענינים וההתפכחות בו' שינוי כבחינם סהיים כשולחם שזכחת סכמות סהיים וההתפכחות כבחינת סהיים ככאלם שנספך אליה כמו וספס סום כנסף אל הדרך: הערה נמשל אדם שיהפך ממקום למקום וכול סהיות כשתי חלוקות אל כבחינת מם שרי' שלא וכול סהיות שם וזכר ממש כמו ויבתי יעקב או שמהווקק למקום סהא אל ויבתי כשפסקה לזם מלאות סכוים לכוים אל ומלם אולם כבחינת דבר לאמר ג"כ עמ"י שהי תלויות כניל או שנאמר שסיכס חייב לבנות ארבע סכמות סהיים והוא ככרות סהיים וממנו או שנאמר שסיכס ששוקק סהיקרם לכיורו למלאות סהיים וימי לעשות ארזו על כחינם א' והכנסו על כחינם ב' והשאר ככיוון כשינוי על דבר כשנאמר אל אל סכנו והתפכחותו על דבר כשנאמר אל סכנו כמו זכירות ממנע חם לענע קר: וזרדוה ונקלה מריותו כמנה ששינוי או הרלוף אמר ששינוי כבחינת מה שממנם סהוא כמתגר על דעוה ומכילו וסוכנו על זס אמר סהוא תלויה וכן סכנו כמותו עשוי ועשוי סהוא מעטס סוכנו אמר סהוא קלה כליו כוונה ועיין אחר סהיות ממנס שינוי כבחינת אמת או הלוף כבחינת כ': היעלים בו' וזרדוה נעלם סהוא מדעת אנושית שבת כבחינת מלזס וכו': וזרדוה הנפש להקדים בו' הלישות החכרה בו' כסם שאלדס מקדור נששו להקדים בו' ולמחר בו' וכו' סאיכס לכל לו סהוא תלויה ככרת סהוא כבחינת בלמתו וידעוה בו' ואמר מלי סככ על קיום סהוא וכו' כלומר סהוא כחינוק קדימס וליחוד ומיטעו על קיום סהוא לכככ בו' קיום מלות עבודתו וכו' סהוא מלזס מלזס ובכחכמות אמתו שזס סוונת בלמת גוד כהרס ויחידוה שסככ ידיו שמים מן פירלאם שמים אולם אס סהוא משולל ככל כניל מכללי

שער הבטחון

ועליונות מהניע אל ידיעת חלקיהם כ"ש כללם וכבר אמר הכתוב (ישעי' נ"ט) כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי מסחשבותיכם :
 והקדמה השנית שידע ויתברר אצלו כי הבורא יתברך משקיף עליו ואין נעלם ממנו נגלהו ובסתרו וצפוני ונראהו ואם בטחונו כאלהיו בלב שלם לא .
 כאשר אמר הכתוב (תהלים ל"ד) ה' יודע מחשבות אדם כי המה הבל ואמר (משלי כ"ד) הלא תוכן לבות הוא יבין ואמר (מ"ח ט) כי אתה ידעת לבדך את לבב כל בני האדם וכשיתברר זה לבוטח אין ראוי לו למעון שהוא בוטח כאלהים יתעלה בדבורו סכלי שיבטח עליו בלבבו ובמצפוניו ויהיה למעלת מי שנאמר עליהם (ישעי' כ"ט) בפיו ובשפתיו כבדוני ולבו רהק ממני :

והקדמה השלישית שייחד אלהיו בבטחונו בו במה שהוא ראוי ליבטח בו ואל ישתק וזולתו עמו ויבטח עליו או על אחד מהברואים ויפסד בטחונו כאלהיו בהשתתף וזולתו עמו וכבר ידעת מה שנאמר באסא עם הסירותו עת שסמך על הרופאים דכתיב (ד"ט ז טז) ובחליו לא דרש את ה' כי אם ברופאים ונענש על זה ואמר הכתוב (יזמית י"ז) כרוך הנבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו ומן הידוע כי מי שימנה מבני אדם שני ממונים או יותר לעשות דבר מגוון מופסד . כל שכן מי שבטח על האלהים וזולתו שישתר בטחונו והיה זה הסיבה החזקה להמנע ממנו מה שבטח עליו בו כמ"ש (ש"ס) ארור הנבר אשר יבטח באדם ושם בשר זרועו ומן ה' יסוד לבו :

מרפא לנפש

והקדמה השנית שידע כי וכשתבאר זה לנפשו שפטי' יודע האמת אם פיו ולבו שוים בבטחונו אך יעטין ויאמר שהוא כותב כח' ובחמ' שכלבו כל עמו בבטחונו ואם גם כ' מסיר כשנחתו ממנו כניל כחחלת כשער ואז הוא חילול השם ה' ויכל סתון כוס רחוי לו לשום עיניו ולבנו על כסדמים יצאו מפינו כל יום גהפלתו שחמתו עונתו' ואומרים כיום שצמום שחמתו כותמים בו יתברך ומאיים אליו בנאמרו נשכחתי לבי כי בשם קדשו שחמתו ובי ה' ה' ה' ה' ענינו כאשר יתלנו לך כי בשם קדשו הגדול והנורא כחמתו נגילה כיו' וכן שבר טוב לכל הנוטעים בשמן חמתו' ויטע חלקנו כיו' כי כך נהגתו . ויחלש עוד הכנסה עמיס' . ורחוי לכל אדם שיטע עינו ולבו כל היום אל דבריו כשער הוא אז לא נבטח ולא נעוסי' ולא נעוסי' :
 והקדמה השלישית שייחד כיו' שינעט על ס' לבדו ולא ישתק שום דבר כמו שיתברך לנפשו עליו לומר שיש דבר בעולם שכולו כדועליו לא ליהוק לפעמים וישתק אם ס' מה שנאמר באסא סהים חסד בלאר מעשיו וכבטל שחלה שחמתו בירופאים לבד ולא דרש את ה' לנקט מאחר שיבטח לו ברפואם כן ע"י ה' יבטח כן על ידי דברים אחרים שזם הוא מזה כל אדם הישר כמו שיתברר וזוהו נטה בנאמרים לבדו לך נעט : ומן הידוע כי מי שיבטח ששקדו שני שקדוים או יותר לעשות לו שום דבר : מגוון מופסד אין דבריו נקשין כיוון כקדוה דבר שחפשי שזם סומך על זה וכו' . אף ע"פ ששקדים הם ממשיכו עושר לעונו כן כ"ש מי שנעט כיו' : שישתר בשגורו מחלל שהוא כועט על דבר אחר שמועילו לו כיון שגודלו לא יועיל לו הדבר

טוב הלבבון

מהניע אל ידיעת חלקיהם ר"ל ללבין אסילו סבה ענין מעשה אחד מהנראה בעינינו מן המקריים : כ"ש כללם שכינן בדרך כלל ענין המשתדשות והשמיים המשתגלים ומתרגשים ובאים לכל בני עולם יחד : כיון מופסד הענין שנמנע עליו מתקלקל קדוה לבני שמויה : על האלהים וחלורו שתיקף שם אלהים

פת לרם

להשיגם בעלמותם : כי גבהו שמים מארץ כיו' ויתכן להאריך גם כזו ל' תולדות השמים ה"ל עמו שאתה רואה כחוש ונכס שמים ולכן האמין שהקודקד בהם היא גבוהה ועליות ממך כן נבטח דרכי' שהוא היוצג סהלך הטעני בנאמרים דרכים ועל האלהים חמר ומחשבותיו ממחשבותיכם שאין שם רק מחשבה שמוכרת באומות דעת לכן חמר הם מחשבותיו והכן : שידע ויתברר אצלו כיו' למעלה דבר כתיבת השגחתו וחי' על האדם להטיבו לו ולחללותו מסרין לרצו ואלן ולזה שנים בשם וקרא למעלה השגחה ובכלן קרא ששקפה לבי שאין אדם אשר לא יתאזרו וכוזו יחי' מניע עליו כבחר רעם וכבר אמרו כל השקפה כיו' : נגלהו ובסתרו כיו' במעשים שהוא עושה בעונו אמר נעלמו ונכסו כן שם שהוא עושה כנליו או כסתר כמדרי משיכו ועל כלמה לבנו עמו אמר מלפוננו ונראה שם שהוא מוסר עניני אדם מחמתו לבנו הוא יחי' משקיף וידע כמו אשר נראה ממנו לבני אדם עיני דבריו ונחמתו : במדורו כיו' מוסר למעלה על מלת משקיף כלומר שהוא משקיף על נגלהו ובסתרו כלומר וגם זה משקיף אף בטחונו עליו יחי' הוא שכל אדם לא היה לו פונת המבטח בקדוהם וזה שפי' שיזכור האדם ששקתו יחי' כרך עליו ככל דבריו ומחשבותיו יזכר שבעלל זה הוא משקיף גם על זה אם כחמתו שכל אדם לא וזה עשה קדוהו לנעמתו : חי' יודע כיו' כחמתו הביא לרבים כללית שהוא יחי' יודע מחשבותיו ויש אודע המעשים שבעלל הוא ואין לך לפיה ראייה עליהם . וזוהי דומה האדם שהוא רק ידיעה כללית שהוא יודע וזה שם הכל ואין כהם פועל אדם שהוא ששוק חזק לבת הוא יבין עשונן החוננות מורס על ידיעה פרטית שהוא יודעין אשכר לומר שהוא יודע מה שאנו יודעים ומשיגים זה מזה רק שכתוב מעיד ששם רומק כיוסם אשר ביטנו וכיון יחי' אשמי' הוא יודע ויגיד ממנו מה שאנו משיגים זה מזה עס שווינו לזה כל הכתוב שאלישי כי אהם ידעת לבדך וכו' כיו' שני ענש מה שאין חלו וידיעים זה מה הוא יחי' יודע : אין ראוי לו לשכנן כיו' יבין כלום בעלמו שאינו רחוי לקרות על עמו כש בוטח במה שהוא אמר נכיו שהוא נעל בטחון מעלי שיבטח עליו גם כלנו שאפי' יהיה בעלמנו מי שנאמר בפיו ובסתרו וכו' : ולא ישתק וחלורו כיו' שלא ידמה שיש ח' אלוה וזולתו ויבטח גם עליו או יבטח על אדם מהסירותו וכו' : בדרך הגבר כיו' שזמט אני שגם לא ישתק ועל בטחונו על זולתו כולו כדרך ח"ל ויהי ס' מבטחו יסות יחי' ולא אחר : מגוון מופסד כיו' קדוה דבר שחפשי לא קרית' ולא חמתת' : כ"ש אף וזה שני אדם היום' ביהודה ומעלתם אין נעמונו מקבלל כל אחד לפי שהוא כועט גם על זולתו כ"ש שקפה בעיני הכורא יחי' בטחונו חבוש עבר לקונו : שיבחר

שער הבטחה

התקדמה הרביעית שתהיה השגחתו חזקה והשתדלותו גדולה לקיים מה שחייבו בו הבורא מעבודתו ולעשות מצותיו ולהזהר מאשר הזהירו ממנו כפי מה שהוא מבקש כדי שיהיה הבורא מסכים לו (ס"א כפי מה שהוא מבקש שיהיה הבורא לו) במה שהוא בוחח עליו בו כמ"ש רז"ל עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו בטל רצונך מפני רצונו כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך. ואמר הכתוב (תהלים לו) במה בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה ואמר (איכה ג) טוב ה' לקיוו לנפש תדרשנו. אבל מי שיבטח על הבורא והוא סמרה אותו כמה הוא סכל וכמה דעתו חלושה והברתו כי הוא רואה כי מי שנתמנה לו מבני אדם על דבר כשהוא מצוה אותו להתעסק בצורך מצרכיו או מזהיר אותו מדבר ויעבור על מצותיו ויגיע למסנה עברו על מצותו כי יהיה הסיבה החזקה להמנע ממנו להעשות מה שבטח עליו בו כ"ש מי שעבר על חקי האלהים ומצותיו אשר יעד והעיד עליהם שתהיה תוחלת הבטחה עליו נכזבה כשימרהו ולא יהיה ראוי להקרא בשם בוחח באלהים. אך הוא כמ"ש הכתוב (איוב מ) כי מה תקות חנף כי יבצע כי ישל אלוה נפשו הצעקתו ישמע אל ואמר (ירמיהו ז) הנגוב רצוח ונאוף והשבוע לשקר ואמר (ס) ובאתם ועמדתם לפני בית הזה אשר נקרא שמי עליו ואמר (ס) המערת פריצים היה הבית הזה אשר נקרא שמי עליו:

מרפא לנפש

לא כדום סתוא סתיה נועה עליו כי אין לנעות רק על ה' לבדו ולחבוב חמיר שהוא כפע כנ הסבות והכל נשואים אליו כמו שיבאר לקמן בסוף סי' ח"א ע"כ:

התקדמה הרביעית שתהיה השגחתו כפי שצ"ח ספקי' מרחק על כל משתיו חילו על הרעשים כמו שנתבאר לעיל בסביל זה לא יתנך בלכבו לאמר שלום ימים לו לעולם וינעם כה' ישיש לו כל טוב כלב בעודו נרעשו ואף שנתנו עולות עכשו אין מנוס מדתיו סוף שימאל ב"ח מוקים וזמן לגבות חובו מתי שילם חבל ראוי לו להסתדר לנעת כל מצות ה' כפי מה שהוא מבקש כמו כמ"ש שולל מעמו לעשות מצותיו: כדי שיהיה הבורא מסכים לו וזה גם כן יוכיסי עמו למלאות חסנו כמה שהוא בוחח עליו כשהוא עסק רלוני ית' דהיינו מצותיו כרצונך כמו שחכם חסן צומלן ה' כל משאלות: כדי שיעשה רצונך כדי שיעשה ה' גם כן רצונך אם תנסה רלוני במצותיו: כרצונך כי זה רלוני וחזקו יתנך לכל אדם עובד רק שיהיה רלוני לו: בטל רצונך מפני רצונו ר"ל בטל חלוקת וזמ"ל מנע רלון ססיו: כדי שיבטל רצון אחרים כיו מ"ש רלוני ה' דרכי אדם גם אויביו יגלים אמו וכן אמרו בספ"ג דקדושין כל סבא דרב בעידה לידו ויולל ממנה עושין לו גם וסבילו גם כמה מעשות ע"ש הרי שמתקבל ע"ש רלון אחרים שלא בדרך הטוב מפני רלוני של זה וספי' סוה של כמתנך נכון מלך נמטם: כי הוא רואה כי מי שנתמנה לו כו' ר"ל אם נלחם ונתקדף אדם אחד מחבירו למשל שמתון נתמסר ונתקדף מלאכות יעשה לו עוד דבר או להפעל כשכילו או מוסיר אותו כו' ושמעון נתת על ראובן שיהיה לו ג"כ נעמו לו ויעשה עמו טובה ומת: ויעבור על מצותיו ושמעון זה עבר על מצות ראובן ולא עשה כלל טוב: ויגיע להבטחה רבה לוהר ושמע דבר זה לראובן הממנה אותו: עברו על מצוה עכבך שמעון על מצוה: כי יהיה הסבה כו' נודלו שמתנה לא יעשה לראובן לנפשו מה שכתבו ומה נעמה שמעון עליו: כל שבין וקני מו שבער על מוקי בלשון נפשו שסוה כי ה' ויולל אש יתנך כ"כ ועלמו: והעיר ע"י ימיו והחמיו: למ"ס: כי יבצע יגזול: כי ישל אלוה נפשו שסוה כי ה' ויולל אש יתנך ויולל כמו על ע"ן: ואמר הנגוב רצוח ונאוף והשבוע לשקר וקטר לנעל הלון אחרי בלשון אחרים אשר לא ידעם: ובאתם ועמדתם לפני בבית הזה אשר נקרא שמי עליו ואמרתם נללו למען שעות את כל חוטעות סאלה: המערת פריצים וגו' ואמרתם נללו שניהם נללים סעששו כל סעששות סאלה: המערת נתמסר וכי אלם פשוה ויזיל ססילכל לבס: פריצים וגו' ואמרתם נללו שניהם נללים סעששו כל סעששות סאלה: המערת נתמסר וכי אלם פשוה ויזיל ססילכל לבס:

טוב הלבנון

ודבר אחר שהוא פחיתות גדול בערכו יתנך: כפי מה שהוא מבקש ר"ל כמו שהוא מבקש שיעשה הבורא כל חסנו כל חסנו כן חלוי שיעשה הוא חסן ורלון הבורא: עשה רצונו כרצונך שנתמסר לרלון ה' כמו שחכם שומע לרלון כדי שישמע על כל הלל למלאות רצונך: בטל רצונך מפני רצונו ר"ל בטל חלוקת מסי שלל יבא מהם ככול מצות האל ותפרסם אף מן המוסר לך כדי שיבטל רלון אחרים מפני רלונך כלומר שמתמסר עליו השגחתו יתח מולתך וכל בני עולם יסורו למשמעתך כמ"ש חז"ל כל העולם לא נברא אלא לצוות לזה: ואמר טוב ה' לקיוו וגו' ודרשו חז"ל יבול לכל חל' לנפש מדרשו: סמרה אותו איתו שומע לתורו: הנגוב רצוח ונאוף והשבוע לשקר ואמר ובאתם ועמדתם וגו' ואמרתם נללו ר"ל מעוהייהם כעבור ש"כמת

פת לרם

שימטר כפחורו יוכיסי נעמונו נסמ: שתהיה השגחתו חזקה והשתדלותו גדולה לקיים כל שיעשה סתמה חזק על עמו שיהיה סמ נכר ועל אדם ינעם מצוה סיער סאורב לו חמיר לכפילו ועל נחמיה עשה טוב אמר וסמדתוהו גדולם שידרו ויסתדר לעשות מצותיו וחז"ל נאר אותם כלמרו ולעשות מצותיו ולחוסר וכו': כשתר בה' ויעשה טוב כפי שחכם כעמונו נעולת סעוב: לבשש המרששו אבך מדרוש לעשות רלוני: כמה הוא סכל כמס שהוא חסון חסון וכמה דעמו וסכרוו חלוכה כעמונו כו ע"ס ה': כי מי שנתמנה לו כו' אם סוף עמו או ממונס מלחוס אדם על אלוה דבר כן שיהיה סמונו שאותו אדם עמוס לו לעשות דבר מלכיו דבר שאותו סאיש מייסור להיות עווד על פסמך לכויר מלחוס דבר וסוף סוד כו עובד על מצות האל וסוף סוף סוף לממנה אלוה ללומר סוף עווד לו לממנה סכוא עכ"ל מצוה או נודלו סוף סמיו סוף סכס חוקק סיהס פלוני מונע עלמו מעשות סודכ סכוא כעכע העיר וחס כעני אדם סודוסי כן כ"ס כפולו ית כו: או אשר יעד ורלון עליהם: סכוא ית כומין לנו סמלות סכס לעסוס וסעיד וססר סנו על קיומם וסעוד

שער הבטחון

הקדמה החמישית שיתכבאר אצלו כי השלמת הדברים המתחדשים בעולם הזה לאחר היצירה הוא בשני דברים . אחד מהם גורות הכורא יתעלה וחפצו ביציאתם אל נבול ההויה . והשני סכות ומצועים מהם קרובים ומהם רחוקים ומהם נגלים ומהם נסתרים וכלם רצים להשלים מה שנגזר הויתו והראותו בעזר האלהים להם על זה ורמיון הסיכות הקרובות בהוצאת המים ממעמקי הארץ בנלגל הכלים המעלים את המים מן הכבאר וסבתו הרחוקה האדם שהוא קושר הבהמה אל הנלגל ומניעתו להעלות המים מתחתיות הכאר על פני הארץ . אך הסיכות אשר בין האדם והכלים מצועים בין שני הדברים והם הבהמה והעגולים שמוניע קצתם את קצתם והחבל ואם יקרה פגע לאחת מן הסיכות הנזכרות לא יגמר הענין המכוון בהם . וכן שאר המעשים היוצאים אל נבול ההויה לא יתקבצו מן האדם וחולתו כי אם כנורת האלהים והוסנתו והסיכות אשר בהם הנמסר כמ"ש (שמואל א ג) ולו נתבנו עלילות ואמר (יחזקאל ג) גדול העצה רוב העליליה ואמר (מלכים א יב) כי היתה סבה מעם ה' ואם תהיינה הסיכות נעדרות בכלל לא הנמר יציאת דבר מן הפעולות הטבעיות אל גדר ההויה . וכאשר נסתכל בצורך האדם לסבב ולהתנלגל לנמור ענינו נמצאנו בראות העין כי הצריך אל המזון כשישום לפניו המאכל כראוי לו אם לא יתנלגל לאוכלו כהגבתהו אל פיו ולעסו לא

מרפא לנפש

הקדמה החמישית שיתכבאר אלל כנורת כי השלמת הדברים שתחדשו עתה בעולם להיות שלמים נלי המזון הם על שני דרכים אחד מהם גורות הכורא יתכר שילאו כל נבול הכוים וחינו לרד לאס סמך מדבר אחר למשל שיש אדם שנתעב על ידי ממזון או שסול לו ידובש כיו נתעב זה נבול שום יניעם וכוונה לחרות כי כך היה גויה המקום ויש אדם שנגזר עליו שיטעף ע"י קנה סכות ומזועים שהצריך לערוה ויניע על ימים ודרכים רחוקים על ציפי לנח שנגזר עליו אכל כולל רעם דבר פתק : והשליש מה שנגזר טוף אל נבול כסוה : והראונו ויזרחם ויהללם כדבר לאס כוס : ורמיון הסבות הקרובות כהוצאת המים ר"ל כשימלא האדם יש כמותא מים נלי אום טורח כי יש מקומות שטוין נלגלים המעלים את כמים פמיד מן הכבאר על ידי כלים ומלאכס וכדומה לשמות און לו שום עזרה וכוונתו ויש מקומות שצריך האדם לקבאר כהסם וכו' : ואם יקרה פגע כיו ומה כראוי שיקבל ממנו ע"י סכות ואם נגזר טוף יתלם זה הפנא אזי יקנה שום פגע כסכת

פת לחם

לשון התלם כמו וסודע כנעליו : וחפצו ביציאתם כיו סכוא יחי הפן שילאו אל כמנאלות : סיבות ומצועים שכל אחד מהם יקרא סכה כחיותו הסמוכה ממנו לנד ויקרא ג' ממונע כנחיתת עיפס דסי סכסוכ אוחו ומסוכוכ ממנו : מהם קרובים אל סדנר שהסוה : ומהם רחוקים כל סיבה קדומת כיה רחוק וימר ממנו : שנגזר הייחוד והראונו שנגזר ממנו מ"ח שיחסיכו סדנר סכוא ומתחל לניעי ככרוואס דסיניו סכסוכ לסועל : ורמיון הסבות הקרובות כהוצאת המים כיו שיצור דכריו כך הם כסכאלת המים ממעמקי הארץ כלומר מנזר עמוק ע"י סלגל אזי הכלים המעלים את המים דסיינו סדליים כקשורים סלגל (וזף שיש נלגלים כרים החוים נל) כזה כמ"ס לקמן אחר ככאן סלגל כלומר כתיחות סלגל והואכים המים הם הכיסה הקרובה לסכואס וסיכוחו סכרוקס כוא סכסוכ סקבאר כסוכ או כחמור אל סלגל ומציע ומניעו עמי כחיותו וממונע סלגל כדראון סכסוכים אשר

שוב הלבנון

שיבטו כב' והוא עינן אחד רק ממה שהוא מקרא אחר כתב לשון ואמר : ומניעתו כהכמה מניעה את סלגל של עץ : אך הסבות אשר בין האדם וכו' ר"ל הסכה הקרובה להולאת המים מהם הכלים השואפים ואומם והסכה כהחוקה הוה האדם והסכה שבין האדם והכלים הם סכות ממונעים בין האדם והכלים והם כהכמה וכל השינוים והסכל : ואם יקרה פגע וכו' ר"ל שימקלקל אחד מן האמצעים או הסכה הקרובה בגוירת האלהים והוסנתו שהמיון לו כהחבולות והקרה לפיו וימנן סחה ידו כל הסיבות הרחוקים לפעולתו והסכות אשר בהם הנמסר לנ' סכות הרחיקים לנגזר

בין האדם שואו סכסס כראשונס כנ"ל ובין הלויים שסס סכסס סקרוכס בין שט כדכריו כלומר בין האדם וסליו וסס כסכסס וסלגלים סלחוסים סלחוסים כשיביעם זה כזה ומניעם איש את רעשו והסכל כסדלי קשור על ידס סלגל כהארון : והענין המכוון בהם כוא סכואל כמים : לא יתקבצו מן האדם כיו יתכוס ע"י קרון האדם עם וולתו שיטערוה לוח אם לא תסכ סס גוית כגורא יחי כיו והוא דוגמת אחרו כשער וז"ל ואם יתקבצו כיו לכרה חסילו מלס חתם לא וכלו : בגוירת האלהים והוסנתו הסיכות כו' נרסין וקבץ ספדים מנול וסיכונת כו"ו ושיקום כווא סכסוכס סכוא יחי יגזר אומר ויקלט כווא כדנר סכוא וגם חיוון סככות אשר על ידס יגמר סכוא : ולו כהבנו ערלרות סלילות סס כסכות . כלומר סלגלו יתכרן ממונע סככות המכנסות כל דבר ודבר כשכאר ומפקדן שאם סוכס חסכה חתם סכס לא סיה סדנר כעמר ח"ל ולו נתכנו כיו לבון מינן כמו ותוכן לנניס סתנו וכן סירשי ז"ל כמקרא זה ולפי שאין מנזר אל כמקרא זה סכוא יחי כעליות סחמתק אוחסם אשר לומר שרק סס ודועים סלגלו יחי כנמינעם כל כיו סלגל כווא כנול סכסוכ כיו סלגל כווא סכסוכ סכוא יחי ארון סככות ומועלם סככ כוא סכוא ארון ובעל ואם מרנע לפרס רב כעליליכס כקשונס סכוא יחי מתאר כסחי מלות אלן לסיות סלגלו סכות סכסס לכיות המעלוסם אשר סכוא יחי מתאר כסס כיו סכוא מועלם ולא אחר ולפי שיוכל סחמתק לסיריף ולגזר שאין כראש כמנולסם אלו סכסכות כראש ממנו יתכרן כיומר כוונס ממונע לחונו דכר כמתיחסים לו הסכות זה לסיות גם סס מעשס רדיו ככל המון כמנולסם לוח ככראו כס סקסוק כי סיותם מעס ל' סכה שום מורס סיות סכסס ממנו יתכרן כיומר כוונס לרבר כסוא : וכאשר כמנולס כיו ככראו כס סכסוכ ככריו ככרס מנול ככאלות שעינו און אוח לסכב ולהסלגל ע"י ככויס וסלגלים לנמור ענינו לרסו ואמר לסכב וסלגל סכסוכ כדבר ע"י דכר כיומר אלו ידוע קרא סלגל סכוא מתנלגל ע"י : אם לא יתנלגל לאוכלו כיו אם לא יתנלגל כהמכל אל האדם סלגל ע"י כנכסחו וכו'

שער הבחון

ישכר רעבונו וכן הצמא בצרכו אל המים וכ"ש אם ימנע המאכל ממנו עד שיתגלגל לתקנו במחינה ולישה ואפיה והדומה לזה ויותר לגלגל מזה וקשה אם יצטרך לקנותו ולתקנו ויותר מזה עוד אם לא יודמנו לו הדמים שיקנה אותו בהם ויצטרך לגלגל ולסבב גדול מזה שזכרנו קודם שישתכר בדמים או שימכור מה שהוא צריך לו בחפצים וקנינים וכיוצא בהם. והעילה אשר בעבורה חייב הבורא את האדם לחזר ולסבב על סיבות המרף ושאר מה שהוא צריך אליו לשני פנים. אחד מהם מפני שחייבת החכמה בחינת הנפש בעבודת האלהים ובהמרותו בחן אותה כמה שמראה זו סמנתו והוא הצורך והחסרון אל מה שהוא *חיוץ לה ממאכל ומשתה ומלבוש ומעון ומשגל וצות אותם לחזר עליהם להביאם בסיבות המוכנות להם על פנים מיוחדים *ועתים ידועים. ומה שזכר הבורא שינמר לאדם מהם יגמר וישלם בהשלמת הודמנות הסיבות ואשר לא נזר לו להגמר בהם לא יגמר וימנעו ממנו הסיבות. ונתברר מסנו העבודה והעבירה בכונה ובבחירה לאחת מהנה מבלתי האחרת ויתחייב אחר' הנמול והעונש ואפי' לא נמר בהם המעשים. והשני כי אילו לא הוצרך האדם למרוח ולחזר ולסבב להבאת מרפו מרמא לנפש

ממנוע ואלו לא יוכל להשלים ולגמור סדכר: והעילה אשר בעבורה כח רל וטעם כזה סדכר למע הולך האדם לערום נועת אלו לסבב כמה סבות עד שתישע לרצונן ולגרוי ולמה לא יהיה סכל מוכן ומוזמן לנפי האדם כל מה שילמד ואמר שהוא מטע שני טעמים: האחד מפני שחייבה החכמה בו רל כמו שאמר לעיל כפינו שמער פסליו שלשם סלשם למש' הנשמת למעלה ממדרגתה ממש שיהיה קודם לכן וכל זמן שיהיה שם לא יספיק ויכלה לטעם למדרגה הרמה כזה עיון שם באורך ולכן הניחה לעיון' אל סוף הזה לנפשו חותם סלס' תוך בעבודת ה' או נכחמותו: בהן אותה כזה סלסון וסינו: במה שמראה זה סמנו כפי' מל' מל' ככתיב בו: וטעם כזה: וטעם כזה: והוא הצורך והחסרון שיעקף לחזר תכונות ונרכה: אלא שהיון לה מה שאין יודע: (*או רל' שאינו אורך סופס): וצוה אדם לנפי האדם: לחזר עליהם על ידי הסבות שיהיו כפי' בעולם וז' ככה חס' נכס: ועל פנים מיוחדים דסינו שיעטפ' סכל עיפי סבורה וסמולתו כמו שזכר ה' את משה: ומה שזכר הבורא שיגמר לאדם ויכל האדם לגמור ולסלסל: (*ועתים ידועים זמן ויעטפ' חתן וקידה וכו' כזה כי סיכי דלל לעמד כולי עתל' כדכרס': בהשלמת הודמנות הסבות כשכפי משלים ומוזמן ללמד הסבות וממנועים ויכל לנבחר ואל' לא ירצה כבורא ות' שיגמר אינו מוזמן ללמד הסבות ששם חוץ לו: ונתברר ממנו מן סופס. ועי' ונתברר מה שיהיה רולל לנבחר הן עונס כח דע' אע"פ שלא יספיק ויכל לנמטר כי מן כשמים עכשיו משעם הכמות אחו' ות' כמו שכתוב טעם כפי' גיכ' אלל האדם ככר סיה שיעטק ורולל עיונמר לנפי מהשכחו ולכן חייב אחרי זה כגמול וסענוע וצוה חסל לעלות אל המדרגה הרמה היגל כי מלחמה גדולה לנפיש ככופו' כנו"ש לנלל כלארץ עיפי אלל אל סיה סכל מוכן ומוזמן לנפי האדם סיה דומה למלכאים ואל' סיה לו חס' כחירה וסיה עומד לעונס על מדרגה אחת כמלכאים ואל' סיה לו שכר ועונש ואין לרזנו סיה סיכוי סכל כמלכאים ועיון כפירות חלק הדי וטענו סדכר סיעכ: והשני וטעם ס' למע סולך האדם לערות ולחזר אחר סרנכמו שלא יסיה לו מפני

טוב הלבנות

לגמור פעולתו: לחזר ולסבב על סבות המרף שלא ימלא חזונו כשאר מיני בע"ח מזלי גלגולים וסבות: בחינת הנפש הטוב והנפש: ומעון דירה: ומשגל וליח' לו אשה כנחמות וקידושין: פנים מיוחדים אופיים המיוחדים למוזנת האדם: ועתים ידועים זמן כשול כל סבותה ופירות: בהשלמת הודמנות הסבות כפי' טעלים לו כל הסבות הליכיים לו: ונתברר ממנו רל' מן טענון סיה כענוה היות האדם מוכרח להיטי' למסרמותו כעבודה כענת אפו אס ישמור עם זה חקי ה' או יביאנו מכל אשר ימאווה נשמו: בכונה ובבחירה לאחת מהנה וכו' אס ינבחר

פת הדם

וכו': לגלגל ולסבב גדול מזה שזכרנו קודם דסינו שזכרנו נדמס בו: מה שהוא צריך לו בו' שלא יתוס האדם למכור נס טעמו כליכיים לו אס יחזר לחמו כמיני נתנו מההדיכס האוכל בו': בחפצות וקנינים קטנים סס כחיס וקרקעות והנאות וכמותו והטעם סס שצלי מטלטלין כמו כלים וכנדיס: והעילה אשר בעבורה כו מה סוה סכסס אשר בעבירה חייב כבורא אל האדם להיות מחזר ומסכס וכו' כלי' כדכרס אחרינו כענין כוס סוה עיפי שמי כוונת כוון סוה ימי כו: סבות המרף ושאר מה בו' סן כמוזנו וסן כלאר כרזו סוה לרף לחזר ולסכס וכו': סמנו שחייבה החכמה כשחמתו סיי חייבה להכפיר כענין כנחזר ולסכות אוהב אס סכרר בעבודת ה'אליכס או כנחמותו לכן נתן אוהב כדכר שעל ידו והאלס כודאי כננחן סוה ממנו: והוא הצורך בו' שיהיה האדם עקף וחסר לדיכיים סלל חתן ממנו שאלו לדיכיים ששכ כעמוזנו אל האדו דכר האדם כדכר אלל עיפי סלל לדיכיים שיי דכרס כרנה סכסות חסר טעם אולס אינסי לנרכס לו ככתיב לקיומו כפנו מרגליו ואנכי ימי ככתיב וסלל סלון והסכרון לפי שיונין לו סוה ינבחר סכסות הנלכיות לו כענין מוסר: לא יגמר עיי' סימנוע הוה ימי ממנו סכסות: על פנים מיוחדים ועתים ידועים רל' נלוך סונון האדם מנורס לסכס עיי' ספיה שיכלו דוקא כדאזכיר סייחיים כמו ד'ל' אל המרוץ ככור וכמולו ואל' סונוע וינחה חלק ולקט' וסכסה וספיהס תרומות ומעשרות הולל וכאזכיר כל כיוצא בזה חייב סעמאלים ומנולו על סכחטס וכחסר מנבלה וסריס וכן כמלכוס סוה מוזכר מלכאס וסמלל אשה ומנולו על פסיה יצית כד' כנמות וכמנחן סונון מנולו על פסיה מנולו ומעסק סכסנת כולל וכעסגל אל סוכר קק כלאס שיכדו לו אס' וסיה וקידושין ומזכר מכל זולתו והכתיב כדכור כרעס סוה לסיס למנכרת קרנה לנפי כבורא: בכונה ובחירה בו' אס' ויכיון וינחור כעבודה מלכאס סוכר או לסיךן ואמרו כוונס ונחידה לנפי סענכררה סולכת אחר כוונתו שאל סוה סוכר כעעולס מוכנס לכוונס אס כמו כוונת סונון או חלס ונאין סוה רע נס לסיךן כוון סנדרו חל' מעול: ויחייב אחר זה בו' מנולו מלכאס סריכאס כמלכאס נס רל' לנשע' מן סישעס וכו' ולקט' סונון וליקט' סונון וליקט' סונון: ואיכילו אל גמר בו' ס' מנכנס סוכר: מנכנסת למעס' נס כעבודס אס רל' כמנכנס כרעס מענכס: למרוח בו' אחר למרוח כנכנסת ויעטפ' סוף ולחזר כנחיה סכאדס מהכד חוקר למנולו אינו סכס להשע' על ידי כרזו וכמנולו סכסה סוה עופק כס וסועול אוהב ועי' אחר ולכנס סוהו ולכנס על ידי סכס

שער הבטחון

היה בועט ודורך אתר העבירות ולא היה משניה על מה שהוא חייב בו על מנת האלהים עליו כמ"ש (ישעיה ס) והיה כנור ונבל תוף וחליל ויין משתיהם ואת פועל ה' לא יבישו ומעשה ידיו לא ראו ואמר (דברים לג) וישמן ישורון ויבעט שמנת עבית כשית יטוש אלוה עשהו. ואמרו ז"ל יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיניעת שניהם משכחת עין וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה וגוררת עין. וכל שכן מי שאין לו חלק באחת מהן ולא שם לבו על אחת מהן. והיה מחמת הבורא יתעלה על האדם שהמירדו בעניני עולמו ואחריתו להתעסק כל ימי חייו בזה ולא יבקש מה שאינו צריך לו ולא יוכל להשיגו בשכלו כמו עניני ההתחלה והתכלה כמו שאמר החכם (קהלת ג) גם את העולם *נתן בלבם סבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלהים מראש ועד סוף. ואם הוא מגביר עבודת האלהים ובוחר ביראתו ובוטח בו בעניני תורתו ועולמו וסר מן הדברים המנוגים וכוסף למדות הטובות לא יבעט במנוחה *ולא ימה אל השלוח לא ישיארו היצר ולא יפת בכשפי העולם יתלק מעליו מורה הגלגול

טרפא לנפש

ולעטת ס' כיון שיהיה הכל מוכן לפניו וגם לא ישים לבו אל התורה ולא העבודה. ולכן טעמיו שיהיה האדם ערוד או כענין עוכ"ד או לאחיותו שהוא לעולם סוף: כמו עניני החחלה והתכלה הוא שאלת מה לעשות ומה לאחור שאלת חיל' נפש: גם את העולם נתן בלבם שיתעסקו בעולם מבני אשר ויג: ("או ר"ל נתן כלים להטין מה שמלא אחר נפשו סגולה אבל מבני אשר לא ימצא וכו' וכן כ"ס ר"ל): ואם הוא מגביר כיון ר"ל ואם יש דיוק סגולה מנכיר: עבודת האלהים בו ולא יבעט במנוחה אף שהוא במנוחה לא יבעט בו: ולא ימה אל השלוח להטין כליו: ("או ר"ל ולא יעט לבו אל המעטנים וחיותו כעבור כליו המנוע לו כענין וישמן ישרון ויבעט ר"ל): ולא יפת בכשפי העולם לא יתפסק לבו אף שיש לו כל מעניני עולם ויג בכשפי העולם): יסתלק מעליו כפי כשש לו כל המדות הללו כוליהם או כפי שיערך לעשות

פת רחם

עסקו בכמה הלא השוקות אחר יום ואמר שם האדם מציג השוקות כיון יגיעם ויכונן היה לבו גם היה בועט במלכו ימי ר"ל: ודורך אחר כיון ולא היה במשיב וכו' גם כי הלווקט סוד מרע ועשה טוב שניסם מועיל על האדם עבד טוונתו ית' כשטוב לו: ואת פועל די בו הכי שפי' השירון כפעטניס לב האדם גם ומנע מן המלות שנקראים פועל ס' כלומר פעולות שהוא ית' חסן גם ואם עושה ואמר פועל ס' על מלות שבוין אדם למקום ועל מלות שבוין אדם להכירו אחר ומעשה ידיו לא ראו וקראם מעשה ידיו אם לפי הפעולות אלה כי מיוחדות לו ית' כחאמרם ידיו אלה מבין הוליס וקונר מתיס כו' וכל המקראות מלאים מלדקס וחמד שהוא ית' עובס עם כריתויו גם דרך לחות האמר מעשה ידיו לא ראו שכל פעולות טוונות שבוין להכירו כלים ממקור ברחמים והתמלה על כדורו ית' וסדיו טפן להטתו עליהם לתקן מהסוד אחר שם מעשה ידיו ית' וכ"ל בתלוקת עשה טוב ועל הלווקט סוד מרע הלא הפסוק ישמן ישרון וכי ויועם כו': ולא שם לבו כו' שיש מי שאינו כן תורה רק להטות לבו ומהם שאלו חסרונם על חסרונם מעניי סוף זמות חסדי ידיו כי רחמתי לכל בני: שהשיריו בעניני עולמו נכרטי עוכ"ד ודקונו כדקוסי: ולא יבקש מה שאינו צריך לו כמו עניני כו' הוא חושלת נוסף על כלל המלות במעשה כו' דכיונו אללל המעט במתשכס ר"ל שפי' שהאדם פניו מעסקו לבו גם ומתערך לנבדו כדעס רחפס ומשאי נטשו לעלות בתקדויו לקק גדולות ומפלות מה שסוף ית' פעולתם ואין בדעתם אחרות להשיגם ואין כהנשה נלרסם כלל להטות מין האדם והדרכה מוקפת לו ביחלי כמ"ס בתקוס אחר כמו חקירה בהתהלל וספסל כוא מם לפעט ומה לאחור חסרו חיל': גם את העולם כו' שפירס הפסוק לפי כוונתו לאמר גם אם לפי שזכר למעלה חייבי העולם על האדם שכל ידיו הפעולות השינויים לבו ערוד חמדי ואמר שם ערדת עסקי

טוב הלבנות

להמלא לרכו בדרך הישר ולא בדרך האסור: היה ברעמ וכו' זה השני מדרך אומר שה"ל היה הכל מוזמן לפני האדם היה פניו לדרך אחר עבירות גם פבעו והתמנו טעם להיות בועט בבוטח ס' מהמת שמהת לבו מלאה שהכל מוכן לפניו היה חושב שכך ממויין לו ולא היה מכיר כי מלת ס' הוא לו: והיה כנור ונבל וכו' מהמת שמהת לבס הממקרי דעהס אינס. מכיריה טועל ס' וגם לבס פניו לבקש שמהת לבס לדרך אחר עבירות: שגייעת' שגידים מלדת המורה והדרך ארץ שהוא בקמת המרף משכיריהם העון: כ"ש מי שאין לו חלק וכו' כלומר אלו היה הכל מוכן לפני האדם לא היה מקום לתורה בכחית העבודה מן העבירה כמזכר בעטס האחד אלו לדרך ארץ וכמזכר בעטס סב': ולא שם לבו כו' כי מהמת רוב טובה לא יתן אל לבו לעטוק במורה: ובאחריותו שיהיה דואג על גמול העה"כ ויהיה בעבור זה עמל במורה ליעט האסור והאומר: ההתחלה והתכלה פליאות חכמות יתבדך בכריתות ואוץ יחזירה. לתתו ובהו כשיגור רעונו: גם את העולם נתן בלבם ר"ל ערדת עמי העולם: לא יבעט במנוחה לא יבעט כו' בעבור טומה: ולא ימה אל השלוח ר"ל בעבור השלוח שחמר שבוש לי כי בעבירות זה חלק: ולא יפת בכשפי העולם כלומר בעניני העולם

האזהרה

העולם נתן לבו בני האדם מבני אשר וכו' כדי אשר לא יתחיל האדם בדעתו למלא את המכשע אחר עטס כהאליס וכי מראש ועד סוף הוא חקירם התהלל ומלס: כמגביר עבודת האלהים כמעטס העבודה שבוין וביחלו ליעט משני ית' ונכרן מן פועל סע: וכר מן כס המדות המנוגות כמו גלוס ועטס ודומיהס: לא יבעט במנוחה כיון שגם אם ינית לו ס' מערדוהו אחר' לא יבעט מין לעטול רע (ואוהו כחאמרם ז"ל כל המקיים את התורה מעוין סוהו וכו') וע' מוכרתי ז"ל ואלו מתישבים: וזה הלווקט סוד מרע ועל הלווקט עטס סוף אמר ולא ימה אל הכלול כלומר לא יעט לבו לשיטת גלוי ונכרית רדעם עבודתו יתבדך חיו: לא ישיארו היצר אל חמות העולם כעבר וכמוטעל וכיסם שלא יתפסק לבו בכשפי העולם כלומר לתקוט עצמו בהסבכות המון עסקים גדולים וקל' הערדס הגדולס כסם כהפסי לפי שפי' טעמדות הגדולות כל יתייסם מכלאיהם ועטס ותייסם אינס ית' נחת ואע"פ סם

שער הבטחון

והסכוב בהבאת טרפו מפני הסתלקות שני הפנים מעליו הבחינה והבעיטה במופה ויבואהו
 טרפו בלי טרח ובלי יגיעה כפי ספוקו ומוזנו כמ"ש (משלי י) לא ירעוב ה' נפש צדיק .
 ואם יאמר האומר הנה אנחנו רואים מקצת צדיקים לא יודמן להם טרפם אלא אחרי
 העמל והיגיעה ולבים מאנשי העבירות בשלוה וחייהם כמוב ובנעימים . נאמר כי כבר
 קדמו הנביאים והחסידים לחקור על זה הענין . מהם מי שאמר (יחזקאל יג) מדוע דרך
 רשעים צלחה ואמר האחר (חנניאל ב) למה תראני און ועמל תביט ושוד וחסס לנגדי
 ויהי ריב ומדון ישא ואמר (סס) כי רשע מכתיר את הצדיק ואמר (סס) תחריש בבלע
 רשע צדיק מסנו . ואמר אחר (מסליס עג) הנה אלה רשעים ושלוי עולם השנו חיל ואמר
 (סס) אך ריק זביתי לכבי וארחץ בנקיון כפי ואהי נגוע כל היום ותוכחתי לבקרים .
 ואמר אחר על פי אנשי דורו (מלאכי ג) גם בחנו אלהים וימלטו והרכה כזה . אך הניח
 הנביא התשובה בבאור עילת זה מפני שעילת כל אחד מן הצדיקים הנבחנים וכל אחד
 (הרשעים שהם בטובה בעוה"ו זולת עילת האחר לכן העיר על זה באמרו (דברים טז)

מרמא לנפש

אחר מרמא מחלף שאין לוקד להראות בו שני טעמים שזכר : הבריחה והבעיטה בשוב ויבא לו טרפו בלי טרח (וי"ג הכניעה
 צנובה) : ואם יאמר האומר בו כי רשע מכתיר את הצדיק מסכנו ויודפו כמו כדבר אלם נעמיין : ואמר החריש להם
 תחריש לאשר כרשע צולע אלם תרעק : אך מותר הנביא בו' ריל שהגדיר בקסם הקוסף ואלם ויטח תשונה עליו לא הניח
 כלום לנלך הטעם והעילה להם כפי רשע ועוב לו ולדוק ועל לו : מפני שעילת כל אחד מן הצדיקים וזולת עילת האחר בו' מנטי שאין
 סתם שוב לכל כרשעים שבה צנובה ולכל כרדוקים כנחמיו ורע להם כי כל אחד ואחד לו טעם וכסם אחת מה שאין לאחר
 לך לא יוכל הנביא לרשע ולתם עטם לכל א' כרשע : לכן העיר על זה והודיע לנו למר אל תמהם על הסתן על דבר זכ נבחר

שוב הלבטון

האומרים העינים עד שיתשוב הרוח כי עונים המה
 לו ולא יבין להחיותו : על פי אנשי דורו מחלף
 מלאכי הנביא ליד אלמי דורו פועטים כן לפניו : גם
 בחנו אלהים וימלטו מהרשעים שצדוקו יסו אלם
 אלהים אלם תבע ידו בהם וממלשו ולא הגיע להם
 שום רעה : הניח הנביא התשובה לא השיב כלום
 ולא ציחר אלם העבר : הנהבונים שהקב"ה מססה
 אותם בעימות : וזולת עילת האחר ר"ל לכל אחד מהם
 סס

פת אלם

מתקוקים ופוקעים עתם שזו חזו דומה למי שהוא מכובד
 שהוא הוקע עתמו כדכתיב המוקים לו כמו להכנס כחש או
 לנגול במים ודומים : ונתחן מעליו בו' מלומר אלם שהוא
 נמקוה באלם ואם יתכרך כחש בלשון יבטע לו כיל הוא
 יתכרך מכלל ממנו הערות זה מאמרם וצ' דיק ועוב לו
 דיק נמור : מפני שהתקופים שזכר הפנים בו' לומר מנטי
 שאין שיכיר בו שני טעמים שזכר למעלה על שיות ערף
 האדם כל לו עיי נגלוים וכחזו דהיינו הכהיה והכניעה כ"ל
 באורך כי איננו נרד למכתו כי כבר נבד לבדו ענידומו יח'
 והוא חיל ורלם ונעטחו כיל גם איננו עלול לבטוע ח"ו ולתם
 יטידו עור הוא יתמרד : ויביא לו בוודאי טרפו בלי

כורה לומר לו עירד כלל וכל יגיעה סינו יגיעה אצני הנוף : כפי ספוקו ומוזנו כפי שיעור כוונן שהוא מחתק לו והקדים
 בלי ספוקו לו שהסכנת הסכנתקו קומת ללקחת ממון צנובל עומד וזמר כפי ספוקו וכו' לטודיע שאינו מניו להפסיד : לרשע כוס
 עומדת רק דיו שהוא נטוח כודלי כחי הסיוק הסכנה וקרא דיקא לא יעביד ה' וכו' : אחרי הטבל והיגיעה עמל הוא ערדת
 על ור"ל כדבר תפלא עמל הוא נעויו ויגיעה הוא יגיעת הפאנים : בשלוה הוא הסתן משכסם : במוב ובנעימים צנוב כוונם
 כל הסוגים שבהים מלאים לו טוב ובנעימים כוונם על שלילת הפנעים כרעים מהם וצוה נעים להם : למה תראני און שעיני
 רואות האון כעשה צנובל וסמ מעשיים הסתרים בודלי וחר כרעים מן כלוים לכן קרא מעשיים כערך כמחאו יתכרך עמל
 שהוא יוצר גיור מאון . גם נוכל למרם שהכונם הסכנה כפי מחאו כפי מאמר ח"צ על הסתכלות מלמעלה ושיקר הכונם
 צוה על ידיעת העתיד כמו שפטי' נפסוק לבידו אלם וכו' שירידת הסכנה ממעלה להסמ כוונם על הסגטה והסתנות מוזן
 י'דום : כל המאורות שז"ל אמרו נוסחך זכרונות נוסחך ומנעו עד סוף כל הסכנות מהמעלה למטה עובים על העינים . והסמ אלם
 הליך כרחה בולתו עויל רע אל שקסם הוא נעויו אולם איננו קן בו כי' הוא הכונם כולו ללא חילי הורלח עטם הוא
 ומר יבשר מעשיו אולם הוא יתכרך מהניע כעמיד יודע שאין בו הקוה לעוב וכודלי הוא יתכרך קן בו ועמל הוא נעויו ופס"כ
 הוא יתכרך כמחריס וי"ל להם חילי בו ועמל תוסב : וחסם ועוד ליגדו נגד עיני הוא החסם והסגול השעשה כדחנות
 נגויו : ויבר ירדן וסר פירש שיש זיל השעם כוונם ריב ומדון על כל הכריות הוא אומרים צנובל וי"ל ויש כוונם
 טוב ומתקיים האלם אשר ריב ומדון ישא ריב הוא מלשון רובה קסם שהוא לשון השלכם ויזיק זה בצמח דברי קטור שעטלי
 הסתנה : והעטיים על על זה ומדון הוא מלשון דין וסוה כנחית שם מדייטס על עם זכ וכל אחד מחוקק דברו כמחללות ורליות
 לפאדוק עמל ומוז וכי האלם כמעט עממים אלם מלשון לריות טעם האלם עורף להמרוץ לרן צנובל והכנס עמל תמיד צוונתים
 להדיק רעונם או הוא לשון מדוב וכאכ לב : מכחיר את הצדיק לשון הדיק וסכוב כמו כפרו אל צנימון (שופטים כ) שרשע
 הוא מסכב אל כחיר מכל עניניו ככלי תעשויה ואורכו לו לאודו כרשע : כבלע רשע בו' לשון השתהה . והסמ כל הסכוקים
 שכניו על כסם סס כולם על חלקת הללחה כרשעים ועל מלוקת רפת הצדיקים היא פסוק ח"ר ריק וכי וזרתו כי' שהוא הנקיון
 במתקנס ובמעט : ואחי נגוע בו' ותוכחתי לבקרים עב זכות סלל אמר כחלומו ואחי נגוע וכו' שנגע אינו דבר מאשר
 ומכיל כי' רק עינן ענינו שהמנוע נמלם בלב הכירות וסס קיים לו ובוטחיה ממנו כמ"ס כדד יכב ועמל עמל יקר וגד
 כניקון כמעט כונו לל האלם ויכחתי לבקרים אלם מיכרתי יכרתי ליעני כל האלם ויכחתי גלויים עמל כל כניקר כי' מלה כניקר
 וכוונה על כניקון ששקפת הירוש מכסם סכל ובעת הכניק עמל כל הסלחות ורעו אלם ומוז הוא נאמר שיש דוד דבר בניקר משעט ולומר
 הוטלחה לור : אך אנשי דורו ורטינו ובקתם סרים נאמר על זה אשי' דורו ומלם לו סמ שזכר : גם בחנו אלהים וימלטו
 שמהלחם אל פרב סלל להשיע כרסם וכרסיהו מעל לראות אלם מחאונם וליהי רעה וכנחיתם כי שום להם אמרו אין
 אלהים שופטים כחזן ויחסינו להרשעו ומלך קן נמלחו מכל רעם ומלתיים כרעסם : הניח הנביא בו' בבאור עילת זה כיח סכר
 כמחיתמו ולא יחר סיחט זה סכר והפסם שהיתה ולא יבאר הוא מפני שעילת זה וכו' זולת עילת האחר למלך חלו סמם האלם

שער הבחון

הנסתרות לה' אלהינו והנגלות לנו ולבנינו. ואמר החכם בדומה לזה (קס"ט ס) אם עשק רש וגול משפט וצדק תראה במדינה אל תתמה וגו' ואמר הכתוב (דברים ל) הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט. ועם כל זה ראיתי לבאר בענין הזה מה שיהיה בו מעט הספקה ואומר כי הפנים אשר בעבורם ימנע מהצדיק הודמנות טרפו עד שיטרה עליו ויבחן בו אפשר שיהיה עון שקדם לו התחייב להפרע ממנו עליו כמ"ש (משלי י) הן צדיק בארץ ישולם. ויש שיהיה על דרך התמורה בעוה"ב כמ"ש (דברים ט) להיטבך באחריתך. ויש שיהיה להראות סבלו והסכרתו הטובה בעבודת הבורא ית' כדי שילמדו ב"א ממנו כמו שידעת מענין איוב. ויש שיהיה לרשע אנשי דורו ויבחנוהו הבורא יתעלה בעוני וברישי ובחלאים* להראות חסידותו ועבודתו לאלהים מבלעדיהם כמ"ש (ישעי נ) אכן חלינו הוא נשא ומכאובינו סבלם. ויש שיהיה מפני שאיננו מקנא לאלהים לקחת הדין מאנשי דורו כמו שידעת מענין עלי ובניו שאמר בהם הכתוב (שמואל א ג) וזהה כל הנותר בביתך יבוא להשתחות לזו וגו'. אבל טובות האל יתברך

מרא לאנשי

מגד מיטתו רק כי לבדו יודע למה יעשה לזה כי ואל אמנם ואין עול: ואמר הנסתרות לה' וגו' וקח אסתחא סכסכה פן יש כעס וגו' והסתבך בלבו וגו' לא יאכס כי סלוח לו וגו'. ומישים ספרשס ואמר בספרים וגו' שלא תקשה בלפעמים אין סעוים כפי רשעו או לספק לכן אמר בספרות לה' וגו' ספ' יודע מה יעשה ואין ומס ולמס לכן אל תתמה: ועם כל זה כפי מיטת הספקה לתת אף טעם וסיקוק בלסקע בלננות: עון שקדם לו החריב להרעע סכנו נעו"ל כמ"ש חז"ל כפי דקדוהו כל נשומתי מרובי משוועו ומיטתו לו כפי רש"י בעולם הזה לנכותו ממוטותיו כדי שיעשה ע"כ בלם כעו"ל ודוה כמו שצ"ח כל סעורה בולס ולא שיר ממנס אות ארת וכל סעוועוהו מרובים מוקיעו ומיטתו לו בלם לו ע"כ מוקיעו מתיים לא למדו כמו קיים כל הסורס כולל ולא חסר אות ארת ממנס ע"ל. ומיכן רק אחסס ידעתי מלל ספסמות הארתם על כן אקדו בעליס אה כל עמוטיכס כסעוועו אחס לאחת: ויש שיהיה ע"ד החבורה ביה"ב פן ין יקודס על אהכס שאינן מלין נעעירכ כמ"ש חז"ל כפי דברכות כשם ולא מלא שום עעירס שיהלס יקורין כפי מידוע סכ"ן יסודין של אהכס כשנמלר כי אה אהר יאכס כי ידעת כדי להכנות ככרו נעו"ל ידע: ויש שיהיה להראות סבלו והכבדה הכבודה כמ"ש ספ"א מקל ככל כסבר פנים יפות ואינו מכעס סיפורין כדי שילמדו כ"ל ממנו וירלו ויבחנו בו שיהיה האדם לעבוד את כי אף שאין לו כל חלוקה ואף גם אם הוא נבוי ונרבי ותלמיס רעים כמו שצ"ח לארוב ומלכמים סרסס עשוי בידורו ולא נחשלו סכסורס העעורר וכמו סכסורס מענין ה"ל סהיט ע"י ניהור וזנזנז סהו לר"יין (לפ"ד ס) ויש ספ"א כפי דברות כמ"ש חז"ל מי שיש בידו למחות בלכתי יתנו ויזינו מוחס נחסס על אכתי יתנו בלכתי עורר נחסס על אכתי עורר ככל העולם נחסס על כל העולם ואמרנו ומתקדשי יתנו ספורועות אלו כ"ל אע"פ שקיימו הסורס מל' עד ח"ו מ"ס חלל סנג' ולמס מנסי עלא מיתו נרשעס: יבא להשתחות לו לאגורת כסף כשכל נגס

פת לחם

לכל הצדיקים שסס נכחניס ממנו ית' ולכל הרשעים שסס כקופס לא סיה קסס לבאר ארסס ארלס י"ל לזס סכוס דרכס וזמס וסס סהו צדיק איננה סכח כהאר לכן ימנע נחוק סעמס סלחטוס לסכ"ג כל ארסיכס סחייתדיס לכל אחד ואחד כשלימוסס כ"ס לגלות ולבאר אותס ללחמיס ודבר נוס רק בספרס כוללת לכסור לכך בני אדם סכדכר נסחר ומכוסס סענעו ממך דעס האדם: ויבחו בו ויבחו ס"כ כקמ"ו וכל ספסי סכסורסיס ארס שיהיה עניו ועל הלחמיס אשר ויבחו בו: הן צדיק בארץ ישולם כצדיק ארסס סכסס על עמוטיו כחכן לומר כסיווס ספ נעו"ל: על דרך התבשרה סהוא יתברך מתלפן לו סעולס עורר כעולס עומד: סכ"ל והסבירה הרבובה לכרלות לעולם סלחוק סוכל סע נעולס סוז כסבר עוב ופסיס יתוס וזינוו זו מטיק זו מנגזתס כורלו יתברך ככדי להקל ממנו כרס לא כמו כרעע סאף כדכ סהוא מוכרת לסכל כווח סוכל כלל רגו ולכן כווח פורק עול עעודס ככדי להקל רעמו מלל סכ"ר ככל אשר ימלא כווח מלשון סכ"ל מלל מנו סהאי כח"ס דמהנננין סוכרובי כחוקק: לרשע אנשי דורו כו' וזו כתיבה ארתס סאף סהוא יתברך יודע שלא ילמדו ממנו ארסס דורו ולא יגיע לסס ותפלת מוס ארסיכס כווח יתברך כותן ארסס ככדי לכרלות מהדגפו וסכ"ו לעגס סאף סכס כסלום וכוח כתי' ע"כ סס כסויי סוכס עמו יתברך כווח מתחסד עמו יתברך ועוד ארסס כלמלס נחמיס

מוב הלבוך
סכח ארתס ל"ל שאין כ"ן סעס אחד כולל הכל: הצור תמים פעלו וגו' ל"ל מחמת סהוא רוחיס כל יציות סבורל א"ך סס כתיבת מוקון וסליומוס ודאי עכל דרכיו כהנזנע עולמו יסורר ובמסלס: מעמס הספקה כלו' מספיק מעמס שלא יהיה קשה כ"כ: הן צדיק בארץ ישולם הקב"ה עשה חסד למיך לפלס לו על עמוטיו כחכן, לעומר כע"ו: סכ"ל והסברתו הגבורה מה סכסס לרצונו ולא כ"ן תפלת ללחסי ומקובר כסבר פנים יפות: לרשע אנשי דורו מחמת רשעו כל הדור: להראות חסידותו ועבודתו לאלהים מבלעדיהם לו' שמקבל עליו הנחות לפס"ס על הדור כמה סכסס מבלעדי עבודתו: לקחת הדין למחות בלכתי דורו: מענין עלי ובניו שנתעם בית עלי כעוועת על שלא מיהס ככיו, כמחלל ח"ל ס"ס כמה כהמס: יבוא להשתחות לו לאגורת כסף ולכבר לחם הרי שמפני שלא מיהס עלי בידורו נגד עוונת

וסכסוה גוז שצדיקו מעשיו יתברך בלחמיס כרופוס אז נגול ארסס י"ל עכרס כסיוונס נחמיס ארסכס אינו ע"ס ועמד ככולס להודיע כמה חסדו וכ' עיין כספר מדרש שמואל סכ"ן ס"א גירסא קדמונית: בעוני וברישי פוני כווח כענעס חלל מחמת עניו וד"ס כווח סקורין הלוך כעלמו: חלינו הוא נשא כו' לומר לאמה סס כסורמיס ס"א

שער הבמחון

על הרשע יש שתהיה בעבור טובה שקדמה לו ונמלחו האלהים עליה בעולם הזה כמו שאמר (דברים י) ומשלם לשונאיו אל פניו להאכילו ותרגמו בו הראשונים ומשלם לשנאוהו וכוון (פ"א טבן) דאינון עבדין קדמוהי בחייהון לאובדיהון. ויש שתהיה על דרך הפקדון אצלו עד שיתן לו האל יתברך בן צדיק יהיה ראוי לה כמו שאמר (איוב י) יכין וצדיק ילבש ואמר (קהלת ז) ולחוטא נתן ענין לאכופ ולכנוס לתת לטוב לפני האלהים. ואפשר שתהיה הסיבה הגדולה שבסיבות מותו ורעתו כמו שכתוב (ס"ה) עושר שמור לבעליו לרעתו. ואפשר שתהיה להאריך הבורא יתעלה לו עד שישזב ויהיה ראוי לה כמו שידעת מענין מנשה. ויש שתהיה לחסד שקדם אביו והיה ראוי להטיב לבנו בעבורו כמ"ש ליהוא בן נמשי (מלכים ז) בני רבעים ישבו לך על כסא ישראל ואמר (משלי כ) מתהלך בתומו צדיק אשרי בניו אחריו ואמר (תהלים לו) נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב וורעו סבקש לחס. ויש שתהיה לנכות אנשי התרמית והמצפונים הרעים כשהם רואים זה ממחרים לסור מעבודת הבורא וחשים להתרצות אל אנשי הרשע וללמוד ממעשיהם ויתברר הנבר לאלהים ויראה הנאמן בעבודתו בסבלו עת ששולטין בו ומביישין אותו ויקבל שכר מהבורא יתעלה על זה כמו שידעת מענין אליהו עם איזבל וירמיהו עם מלכי דורו. וכיון שהתברר חיוב הגלגול על הסיבות על ב"א נבאר עתה כי אין כל אדם חייב לחזור על כל סיבה

ברפא לנפש

א' ענין יסחורו להסתר אל הטריו מהמת עשיו: ויש שהיה לנכות אנשי התרמית ר"ל מה שרשעים מלויים (לפעמים נעו"ל) מסה סבי אה אהב כהמתים דבינו כהמאוס והלנעוים שאינם מלאים רשעים בגויו מתחם מורא או כיוצא בזה: כשהם רואים זה שרשעים מלויין: במחרים גם הם: לבור מעבודת הבורא לעשות כמעשה הרשעים אזלי וליטו גם הם: ויתברר הנבר לאלהים על ידי זה ויתברר מי שהוא נכר טוב לב עם ה' ונאמן בעבודתו אע"פ ששליטן עליו הרשעים ומטיטין אותו הוא סוגל כל יודע שפסעם מללחם ולא נעלם חוסן וסוף שימא' נעל הוא נלחם חוסן ואינו נלחם מעשיתם

פת לחם

עניות על זעזע: בעבור טובה שקדמה לו נשכיל ליוה מלוה שפעה ככר: ותרנמו בו הראשונים הוא תרגום לונקלום: ואפשר שתהיה הפוסה שיש לרשע: לראריך הבורא שהקב"ה מלחין לו אף: מענין מנשה וכמ"ש שפעה עשה הפוסה ויש לו הלך עו"ב: לנכות אנשי התרמית הרמאים המראים לעולם מקיים ולקייק נגד בני אדם כדי שיתקדשו מידם, והוא מפני כי כופף כחנאמן דאשו ומספיל גבחות עיניו חרצה ומתהקך צעטו וציראם נגד כל שורדיו למטן יאמיט צדקתו. וכשהקב"ה מוקן לו טובה אז יקך בעשית גרון וישא מרום עיניו ויסיר מעליו עבודת ה': הנשים ממחרים להתהבך לרשעים וללמוד ממעשיהם וזה יתקדמו מעשיו: ויתברר הנבר לאלהים ר"ל האלם האדיק אע"פ שהספיע לו הקב"ה טובות איש מתחבך לרשע אבל חרצה סוגל מה שמטיטין אותו: חיוב הגלגול ר"ל שמה' היתה זאת שלא יוכל אדם לחמו

הלוי: בעבור טובה שקדמה לו עשה כמות הקדם אליו בעולה טובה: ויש שהיה טובותיו יתברך לרשע על דרך שהדיון וכו': ולהוטא נתן ענין כו' ענין הוא לאן עסק ומסגל כלומר הוא יתברך שיהא לב המוטע לעסקי כעולם ככדי לתת לח"כ כו': ואפשר שחיהו כו' כלומר גם אהב שהיה טובה לרשע כשה גדולה (ממותו או לרעתו כמו עשרו של קרח ושל נל וכו': והאריך הבורא יתברך לו כו' שאמר שפעה לידו בעולם אם מירופת לכות ולא מלד מלד אף שהיה לח"כ ויהי ראוי להסירה ממנו אע"פ הוא יתברך מחריך הטובה נידו ליוטיו והתקין יודע שפועל לחזור כשפועל אלו יהיה ראוי גם כמות משה מן וכו' והיה שאף שרשעים הרבה לא יסורו ויתברך מלכותו ממנו יחסי שפועל חור כשפועל גדולה ככחוד נדבתי בימים: לחסד שקדם אביו כו' כמות הקדום שפעה אביו אהב שפועל חבד: בני רבעים כו' ולפי שמה אין רחמי רק צדקה לטובי לבנות בנות דבר עמנו בלשם האל שהיה זרע המלוכה המהאל לטובי נהיה לרוע הממלכה אבל לא נעויות אחרות שאינם שייכים למעשה הטוב אחר עשה לכן הורה שפועל מלבד חמומו כו' שסם נאמר אהב בניו כלשון חממו ולפי שאפסי להתעסק ולפרש שפועל זה וכו' דוקא כשהיה שפעה אובסיקטיבי כשהוא אובסלים גם כמות אהבה ודוקא דוקא שארז אברי בניו האחריו כלומר שובסלים אהבה וכו' לכן

היה סוק נער בייתי וכו' ולא רחמי וכו' שטון לא רחמי הוא מהלית שפועל פשם לא ימא': אנשי התרמית הם כהנשים ופועלים דרך בגויו ככדי לרמות הרעים: והמצפונים הרעים הם כועלי רשע וחורשי און בלכס דק מתחזקים להראות רשעים כקבל וטעם אוחס: כשהם רואים כלהמת רשעים: מהמרים לבור כו' כעגד שהשנים רשעים טוב אהב שאף חרצה ממחרים לסור מעבודת הבורא ונגד און עושה טוב כהמחרים רשעים אחר ומחסי סו' מהמרים להחלוצו וכו' שאינם מחזיקים עוד ואחרת הם מלגים רשעים ככדי שיהיו לרעו ולמן נשטי כרשעים ויקבלו מהם טובה וזה לטוב כמות אס ככדי להחלוצו לרשע עמיהם ונקבל פונתם ככדי או ככדי ללמוד ממעשיהם: ויתברר הנבר כו' עיי' ימכר מי הוא הכר לבב וכו' ואמר יתברך הנבר על חלוקת כור מרע והוא נגד ענין כלהמוס כרעים שחזר ועל צדיות עשה טוב אחר ויראה כחנאמן בעבודתו שאף יראה שפועל טוב הוא שפועל נלכד חנאמן ולא כהקך כו"ל: עת ששורשים בו כדחיותם כר מרע שרשע כשולט על הכדק רחם לכסיתו לפועל שפועל רעה ומיסרו על מהתנו ממנה כ"ס אם מוכיחו לו רע מעשיו ומל עשה טוב אחר ומניישים אותו כדך כרשעים שסם מלגנים על כלדיק בעבודתו יתברך ומניישים אותו: ויקבל שכר וכו' כל ההלית החכוון ממנו ויתברך כדחיותו: ענין אליהו כו' שהכרת לברוח ולהסתר משחד כמות ומסורין גם קבל גוון כחמור אליו כהסם זה עובר יראל וכן פרמיחו אחריו שישם וסם כמקרא אהד (ישעיה נ) גוי מקי ומכיס וכו' עיי' מה שכתבנו מללחם וכו' אחר שהתברר וכו' אחר שהתברר כדחיותו נענין על בני אדם להפגול ולסבב סיבות

שער הבטחון

לסחרות ולמלאכות. ומי שמוצא במדותיו ומכעו כוסף אל מלאכה מהמלאכות ויהיה גופו ראוי לה ויוכל לסבול את מרחה יחזר עליה וישים אותה סיבה להבאת מזונו ויסבול מתקה ומריחותה ואל יקוץ כשימנע ממנו המרף בקצת העתים אך יבטח באלהים שיוספיק לו מרפו כל ימי חייו ויכוין במרדת לבו וגופו בסיבה מן הסיבות והסבוב עליה לעמוד במצות הבורא שצוה האדם להתעסק בסיבות העולם בעבודת האדמה והרישתה וזריעתה כמו שכתוב (בראשית ג) ויקח ה' אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה. ולהשתמש בשאר בעלי חיים בתועלותיו ומזוניו ובגן המדינות והכנת המזונות. ולהשתמש בנשים ולבעול אותן להרבות הרע ויהיה נשכר על כונתו בהם לאלהים בלבו ומצפונו בין שיוגמר לו חפצו בין שלא יוגמר לו חפצו כמ"ש (תהלים קמ) יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך ואור"ל וכל מעשיך יהיו לשם שמים ויהיה בטחוננו באלהים שלם ולא יזיקנו הסיבוב על הסיבות להבאת מרפו בהם מאוסה כשהוא מכין בהם בלבו ומצפונו לשם שמים. ואל יחשוב כי מרפו מועמד על סיבה ידועה ושואם תמנע הסיבה יהיא ממנו לא יבא בסיבה אחרת. אבל יבטח על האלהים במרפו וידע כי הסיבות כלן אצל הבורא שוות ימריפהו במה שירצה מהן ובעת שירצה מאיזה ענין שירצה כמו שאמר הכתוב (ש"ל יד) כי אין לה' מעצור להושיע ברב או במעט ואמר (דברים ח) כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל ואמר (זכריה ד) לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי אמר ה' צבאות:

פרק ד אבל הדברים שחייב המאמין לבטוח בהם על הבורא יתעלה כוללים אותם שני מינים. אחד מהם דברי העוה"ז. והשני דברי העוה"ב. ודברי העוה"ז יחלקו לשני חלקים. אחד מהם לתועלות העולם ותועלות העוה"ב. ועניני העולם לתועלות העוה"ז יחלקו לנ' חלקים. אחד מהם תועלות גופו בלבד. והשני תועלות מרפו וסיבות הונו ומיני קניינו. והשלישי תועלות בני ביתו ואשתו וקרוביו ואוהביו ואויביו ומי שהוא למעלה ממנו ולמטה ממנו מכתות בני אדם. ועניני העולם לתועלות העולם הבא יחלקו לשני חלקים. אחד מהם חובות הלככות והאכרים שהוא מתיחד בהם לבדו ואין מעשהו יוצא בהם להנאת זולתו ולא להזיקו. והחלק השני חובות האכרים אשר לא יוכל לעשותם אלא בהשתתפות זולתו עמו בפעל ובהפעל כצדקה וגמילות חסדים ולמוד החכמה ולצוות בטוב ולהזהיר מן הרע. ועניני העולם הבא

מרפא לנפש

בעזרת הצדקה כסף נותנים עושה כבוד ומועיל לזרוף כך שיבא רשע ויבטח מתקה ומריחותה בין שסוף מסוקס לו ואלוהו במלאכה ומזימת שמה בו כן סוף מר נעונו נעריך להשיגו כס או שאין מלאכה נכ לפעמים אל יקוץ צם : אך יבטח באלהים בו יכוין במרדת לבו בו' לחול אחר איזה כנס לפנסתו : והסבוב עליה למס הוא מסבוב עליו : לעבוד במצות הבורא לקיים מצוה סי : שצוה את האדם להתעסק בר שאל לחסו בראש לשנת ימים : ויהיה בטחוננו באלהים שלם ר"ל איש שמסבוב לפעול מלאכה ומזימת לרסור לא יזיק לו זכא לחסון נעונו כנס וכלכל שיכוין לנו לשמים : כי אם ברוחי בלתי :

פרק ד למעלה ממנו שם השונים וגדולים ממנו : בפעל ובהפעל מסוקס כסוה פועלה וזמרים מקלים פעולתו :

פת לחם

שוב הלבנון

סרסמנות יתקח מן אומנות הסבובות וכן אמרו ולא סקסון עמל ודיוטה כשאל מדות : ויהיה גופו ראוי לה כי כוננו על סכונת אכרי גופו ד' מי ששנינו רכות ירחיק עליו ממלאכה סליד וסרקמה ועל כח סגוף אחר ויכול לסבול עמסה : יחזיר עליה יסדר לפשיג האומנות סכוא : ויסבול מתקה וזמירותה שיקבלנו נעונו כן שסכיס מסוקס לו או שסכיס מרס לפעמים :

ולא יזיקנו הסבוב על הסבובות וכו' מה שהוא מתחנל מתורנו ומעבודת ה' , שאף זה יחשב לו לזדקק ולעבודת : מועמד על סבה ידועה שמלוי דוקא במלאכתו ועסקו אשר צירר נעשו למחיה ולכלכלה :

פרק ד ומי שהוא למעלה ממנו ולמטה ממנו ר"ל מי שגדול ממנו או פחות ממנו. כשיבטח הפן מהס או הס יבטח איזה חפץ ממנו איך יזיק דרך הנעמון צם, וכמו שיבא לקמן : מתיריד ברהם לבדו אינם שייכים רק לגופו כמו מילה ותפילין ולימים ומזוזה ודומיהם : בפעל ובהפעל שיהיה אומנו האחר עשה הפעולה כמו למוד החכמה והסודר עמו. או שיהיה מקבל הפעולה ממנו. והוא מנחם הפעל שהוא